

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za odgoj i
obrazovanje

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за одгој и
образовање

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

INSTITUT ZA RAZVOJ
PREDUNIVERZITETSKOG
OBRAZOVANJA

KANTON SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA

ИНСТИТУТ ЗА РАЗВОЈ
ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОГ
ОБРАЗОВАЊА

КАНТОН САРАЈЕВО, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

PRE-UNIVERSITY EDUCATION
INSTITUTE OF SARAJEVO CANTON
BOSNIA AND HERZEGOVINA

Njemački jezik

**Nastavni plan i program
sa definisanim ishodima učenja**

SADRŽAJ

PK1 – Opis predmeta	2
PK2 – Ciljevi učenja i podučavanja	4
PK3 – Oblasna struktura predmetnog kurikuluma	5
PK4 – Odgojno-obrazovni ishodi	8
Osnovno obrazovanje.....	8
Godine učenja i podučavanja predmeta: 1	8
Godine učenja i podučavanja predmeta: 2	14
Srednje obrazovanje - Gimnazija	39
Godine učenja i podučavanja predmeta: 6	39
Godine učenja i podučavanja predmeta: 7	46
Godine učenja i podučavanja predmeta: 9	60
Njemački jezik III i IV razred gimnazija jezičko područje - ishodi učenja.....	67
Godine učenja i podučavanja predmeta: 8	67
Godine učenja i podučavanja predmeta: 8	75
PK5 – Učenje i podučavanje	82
PK6 – Vrednovanje u predmetnom kurikulumu.....	85
Profil i stručna sprema nastavnika	87

PK1 – Opis predmeta

Učenje i podučavanje njemačkog jezika prvenstveno osposobljava učenike i učenice za komunikaciju na njemačkom jeziku u različitim životnim situacijama. To podrazumijeva usmeno i pismeno razumijevanje i izražavanje ideja, misli, osjećaja i stavova o različitim temama iz svakodnevnog života. Učeći njemački jezik učenici u učenice usvajaju znanja i razvijaju vještine koje im omogućavaju bolje razumijevanje svoje kulture, poštujući različitosti i sličnosti drugih kultura, prije svega kultura zemalja njemačkog govornog područja, te doprinose osvješćivanju vlastitog kulturnog i nacionalnog identiteta.

Učenici i učenice kao buduće obrazovane osobe, odgovorni građani učenjem njemačkog kao stranog jezika teže ka višezječnosti što je i smjernica Evropske unije i Vijeća Evrope, te razvijaju svijest o toleranciji, humanizmu, multikulturalnosti i internacionalizmu. Uče se kritičkom razmišljanju, odgovornosti i poštivanju sebe, te razvijaju senzibilnost i osjećaj za uvažavanje drugih.

Poznavanje njemačkog jezika učenicima i učenicama daje mogućnost da pristupe velikom broju različitih izvora informacija, te da se lakše uključe i aktivno sudjeluju u društvenom, privrednom i kulturnom životu Bosne i Hercegovine kao buduće članice Evropske unije, čime povećavaju svoje šanse za nastavak školovanja u zemlji i inostranstvu, te konkurentnost na domaćem i međunarodnom tržištu rada, što utiče na ličnu mobilnost u globalnom svijetu i cjelokupni razvoj učenika i učenica.

Njemački jezik doprinosi kvalitetnijem cjelokupnom odgoju i obrazovanju, kao i sticanju ključnih kompetencija. Svrha ovog nastavnog predmeta zasniva se na tome da učenici i učenice tokom svog školovanja razvijaju jezičko-komunikacijske kompetencije i usvajaju sociolingvistička znanja i vještine koje će biti korisne za njihov život i napredovanje pomažući im da oblikuju lični identitet, razvijaju interkulturalnu kompetenciju i kulturološku osviještenost, razvijaju solidarnost i uvažavaju druge i drugačije i potiče razvoj kreativne i poduzetne osobe.

Iz perspektive predmetno-specifičnih kompetencija komunikacija na njemačkom jeziku podrazumijeva četiri dimenzije: govor i pisanje kao produktivni i interaktivni proces u kom učenici uče da se izraze i komuniciraju na njemačkom jeziku; slušanje i čitanje kao proces recepcije u kom razvijaju razumijevanje njemačkog jezika. Pored ovih dimenzija važno je naglasiti da se kroz učenje jezika uči i o kulturnom kontekstu jezika, odnosno, podučavanje jezika je neodvojivo od podučavanja kulture. Jezik kao sredstvo komunikacije među pripadnicima jedne kulture najvidljiviji je i najčešće korišten izričaj te kulture.

Metodičko-didaktički principi savremene nastave njemačkog jezika vode poticanju učenika na razmišljanje i kognitivno organizovanje sadržaja te kreiranje situacija u kojima učenici i učenice mogu primijeniti postojeće znanje. Takav pristup nastavi, obogaćen razvijanjem strategija učenja, osposobljava učenike i učenice za povezivanje sadržaja iz različitih oblasti te za cjeloživotno učenje i cjelokupni razvoj.

Predmet Njemački jezik pripada jezičko-komunikacijskom području i u direktnoj je vezi s bosanskim/hrvatskim/srpskim jezikom i književnošću i drugim stranim jezicima s kojima čini ovo područje.

Također, samom svojom prirodom, njemački jezik je povezan s ostalim odgojno-obrazovnim područjima jer se sadržaji svih nastavnih predmeta, u većoj ili manjoj mjeri, mogu izučavati i na njemačkom jeziku. Dok nastavnici podučavaju učenike i učenice da komuniciraju na njemačkom jeziku oni biraju tematiku o kojoj će se diskutovati i tako uvode različite obrazovne i odgojne teme postižući koherentnost kurikuluma.

Pri tome pojam jezičko-komunikacijske kompetencije podrazumijeva osposobljenost za usmeno i pismeno sporazumijevanje, tumačenje i izražavanje informacija, ideja, misli, osjećaja, stavova i vrijednosti u različitim kulturološkim i društvenim situacijama.

Kompetencijski orjentisani pristup omogućava koncept učenja i podučavanja koji je usmjeren prema osobi i njenim sposobnostima te prelazak instrumentalnog shvatanja obrazovanja kao procesa, u kojem pojedinac postiže određene ciljeve, u proces koji ističe njegov harmoničan razvoj. Metode učenja i podučavanja su primjerene dobi učenika i učenica, njihovom predznanju, sposobnostima, motivaciji kao i aktuelnom nivou

tehničko-tehnološke odnosno digitalne kompetencije. Učenici i učenice se potiču na samostalno učenje, s posebnim fokusom na svijest o prihvatanju i njegovanju višejezičnosti i suživota u globalnom kontekstu. Predmet Njemački jezik podrazumijeva izučavanje njemačkog kao stranog jezika i to kao prvog, drugog ili trećeg stranog jezika na predškolskim, osnovnoškolskim i srednjoškolskim nivoima podučavanja. U okviru predškolskog odgoja i obrazovanja djeca počinju učiti njemački jezik u vidu fakultativnog programa kroz audio-vizuelni poticaj, pokret i igru. U osnovnoj školi se izučava od 5. do 9. razreda, a u srednjoj (gimnaziji i strukovnoj školi) od 1. do 4. razreda, u okviru bilingvalnog programa na njemačkom jeziku te programa intenzivnog učenja njemačkog jezika za sticanje Njemačke jezičke diplome (međunarodno priznata jezička diploma).

PK2 – Ciljevi učenja i podučavanja

Razvijanje jezičko-komunikacijskih kompetencija

a) Osposobljavanje za samostalnu, svrsishodnu i aktivnu usmenu i pismenu produkciju i komunikaciju na njemačkom jeziku te razvijanje višejezičnosti s obzirom na okolnosti života u Bosni i Hercegovini, Evropi i u svijetu i povećanom potrebom za mobilnošću.

b) Razvijanje sve četiri jezičke vještine - slušanje i razumijevanje, čitanje i razumijevanje, pisanje i govor u različitim kontekstima školske, lokalne i šire zajednice, uključujući i digitalno okruženje, te pozitivan uticaj na cjelokupni jezički i kognitivni razvoj i svjesnost o učenju jezika.

Poseban akcenat stavlja se na medijsku pismenost i komunikaciju u digitalnom okruženju.

Razvijanje svijesti o vlastitom identitetu, o vlastitoj i drugim kulturama, tradicijama i običajima

Razvijanje interkulturalne senzibilnosti kroz ukazivanje na jezičke, kulturološke, geografske i historijske sličnosti i razlike između Bosne i Hercegovine i zemalja njemačkog govornog područja i podsticanje razumijevanja, uvažavanja i pozitivnog stava prema drugom i drugačijem, a s ciljem snalaženja u multikulturalnom društvu i poticanje na pozitivan stav prema daljem njegovanju te povezanosti.

Razvijanje samostalnosti u ovladavanju jezikom kroz razvijanje svijesti o strategijama učenja i važnosti cjeloživotnog učenja

Razvijanje samostalnosti i svrsishodnosti u učenju njemačkog jezika poticanjem na korištenje svih dostupnih izvora uz upotrebu stečenih receptivnih i produktivnih vještina te kritičko promišljanje o dostupnim izvorima informacija. Razvijanje strategija učenja, podsticanje na pronalaženje kreativnih rješenja koristeći tradicionalne i moderne izvore informacija i znanja te podsticanje i osposobljavanje za cjeloživotno učenje s ciljem stvaranja osobe koja će biti konkurentna za rad na domaćem i inostranom tržištu i u globaliziranom društvu.

PK3 – Oblasna struktura predmetnog kurikuluma

Predmetni kurikulum za Njemački jezik se sastoji iz četiri oblasti:

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja,

Čitanje i razumijevanje pročitanoog sadržaja,

Govor i usmena produkcija i komunikacija,

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija.

Pomenute oblasti su usklađene sa Zajedničkom jezgrom Nastavnog plana i programa za strani jezik (ZINPP) definisanom na ishodima učenja i sa nivoima znanja Zajedničkog evropskog referentnog okvira za jezike (CEFR).

U skladu sa osnovnim načelima nastave njemačkog jezika, te na osnovu aktuelnosti sadržaja i adekvatnosti metoda učenja i podučavanja, izučavanje oblasti u predmetnom kurikulumu istovremeno znači i razvijanje jezičkih vještina u svrhu osposobljavanja učenika za usmenu i pismenu produkciju i sporazumijevanje na njemačkom jeziku. Stoga služi jačanju jezičko-komunikacijske kompetencije s ciljem izgradnje ličnosti osposobljene za međunarodnu komunikaciju. Navedene oblasti se izučavaju i u svrhu jačanja čitalačke pismenosti s ciljem osposobljavanja učenika za samostalno korištenje literature na njemačkom jeziku i bolju prohodnost u akademskom i poslovnom svijetu u međunarodnom kontekstu, a čemu doprinosi i razvijanje svijesti o vlastitoj i drugim kulturama.

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A

Slušanje je receptivna vještina koja predstavlja ključnu komponentu u svim aspektima usvajanja stranog jezika. Njeno razvijanje je od velike važnosti jer učenici i učenice imaju priliku da slušaju druge, da informišu druge i budu informisani, da se orijentišu u komunikativnim situacijama, formiraju svoje vlastito mišljenje i da budu uključeni u razgovore i diskusije. Podrazumijeva neverbalno i verbalno reagiranje na upute i naredbe, povezivanje vizuelnog i zvučnog jezičkog sadržaja, navikavanje na specifičan izgovor i intonaciju izvornih govornika (zvučni zapis), razumijevanje kraćih jednostavnih izjavnih rečenica i pitanja, razumijevanje osnovne namjere sagovornika, postupno privikavanje učenika na opće razumijevanje i selektivno razumijevanje kratkog teksta poznate tematike kao i sposobnost raspoznavanja i razumijevanja fonoloških, ritmičkih i intonacijskih osobina stranog jezika.

U smislu vertikalnog povezivanja i sistematizovanja znanja, razvoj vještine slušanja se na nižem stepenu obrazovanja odvija putem posebno osmišljenih vježbi identifikacije relevantnog sadržaja, razumijevanja činjeničnih podataka i jednostavnih ideja iz nekoliko izvora (na primjer snimljeni razgovori). Razvoj vještine slušanja se na višem stepenu obrazovanja odvija na isti način, uz razumijevanje apstraktnih pojmova i impliciranih ideja iz širokog spektra izvora koji uključuju i neformalne razgovore. Otklanjanju eventualnih poteškoća u razvoju ove vještine doprinosi nadogradnja vokabulara i kontinuitet vježbi slušanja.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva audio i vizuelne sadržaje tematski povezane sa drugim nastavnim predmetima.

Čitanje i razumijevanje pročitanoj sadržaja

B

Čitanje, zajedno sa slušanjem, pripada grupi receptivnih vještina. Čitanje je proces izvođenja značenja iz pisanih tekstova, shvatanja pisane riječi i razumijevanja pisanog sadržaja. Podrazumijeva sposobnost da se primi, primijeni, usvoji i reaguje na pisane poruke. Pored toga, čitanje podrazumijeva interakciju misli i jezika, jezičkog znanja i znanja o svijetu. S obzirom da je receptivna vještina, čitanje ne samo da proširuje znanje učenika, nego i nadograđuje vokabular i jača gramatičku pismenost. Najbolji način da se uspješno usavrši jeste izloženost autentičnim tekstovima koji u upotrebu stavljaju izvorni jezik, ali i prilagođenim i kvalitetnim udžbenicima. Čitanju u ranoj fazi učenja stranog jezika kao i ostalim vještinama treba prethoditi određeni period govornog jezika na osnovu kojeg će se učenici upoznati sa fonološkim sistemom njemačkog jezika.

Vertikalno umrežavanje znanja podrazumijeva prepoznavanje činjeničnih podataka u raznim vrstama tekstova i izdvajanje relevantnih informacija, povezivanje ideja, mišljenja i stavova i interpretiranje impliciranog u skladu sa uzrastom učenika. Interpretiranje impliciranog na nižem stepenu obrazovanja podrazumijeva prepoznavanje jednostavnih ideja, dok se na višem stepenu obrazovanja očekuje razumijevanje apstraktnih ideja, implikacija i skrivenog značenja u tekstu. Pretpostavlja se i horizontalna povezanost u vidu izučavanja tekstova i razvijanja vještina iz drugih nastavnih predmeta.

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C

Govor kao produktivna vještina posmatra se sa dva aspekta, i to u zavisnosti od toga da li je u funkciji monološkog govora ili je u funkciji interakcije, dok se istovremeno u oba aspekta razvija i vježba ispravan izgovor. U ranoj fazi učenja njemačkog jezika posebna pažnja se posvećuje razvoju ove jezičke vještine, govorne interakcije i produkcije. Da bi ovladali vještinom govora, učenici prvo moraju usvojiti vokabular, izgovor, strukture i jezičke funkcije. Stoga je veoma važno rano započeti sa učenjem stranog jezika jer djeca mlađeg uzrasta brže i uspješnije usvajaju fonetski sistem, ritam i intonaciju. Obzirom da kvaliteta učenja stranog jezika na početku školovanja bitno određuje dalji proces učenja, neophodno je da izbor i nivo usmene komunikacije budu primjereni uzrastu učenika i učenica, njihovom predznanju i interesovanju.

Vertikalno umrežavanje vještine sa mlađim uzrastima podrazumijeva odgovaranje na jednostavna pitanja u okviru poznatih jezičkih struktura i tematskih sadržaja te sposobnost pravilne reprodukcije govorenih i snimljenih zvučnih uzoraka izdvojenih riječi, rečenica i kratkih sadržaja. Sa starijim uzrastima podrazumijeva samostalno vođenje kratkih dijaloga i učestvovanje u interakciji s drugima. Učenici na svim nivoima koriste obrasce uljudnog ophođenja u komunikaciji u svakodnevnom životu i digitalnom okruženju. Horizontalna povezanost podrazumijeva širok spektar tema kao poveznicu sa drugim nastavnim predmetima, a koje direktno utiču na razvoj ključnih kompetencija učenika.

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D

Pisanje je veoma važna produktivna vještina koju je potrebno razvijati od rane školske dobi kako bi se uspješno usvojio i naučio strani jezik. Vještina pisanja podrazumijeva poznavanje, usvajanje i savladavanje jezičkog pravopisa, poznavanje vokabulara i gramatičkih oblika, njihov pravilan odabir na nivou rečenice, kao i poznavanje pravila organizacije teksta. Razvojem vještine pisanja, učenicima i učenicama također otvaramo novi prozor u svijet književnosti, u kulturu zemlje jezika koji uče, interkulturalnosti, planiranja, kreativnog izražavanja i kritičkog mišljenja. Stoga je vještinu pisanja potrebno metodički isplanirano i detaljno uvoditi u nastavu stranog jezika i razvijati kod učenika i učenica, imajući u vidu njihov kognitivni, jezički, socijalni i psiho-fizički razvoj.

Vertikalno umrežavanje kod mlađeg uzrasta podrazumijeva prepisivanje riječi i kratkih rečenica koristeći znakove interpunkcije i pravopisna pravila, sposobnost pismenog odgovaranja na pitanja i zapisivanja kratkih rečenica na osnovu zvučnog zapisa. Kod starijeg uzrasta podrazumijeva pisanje različitih tekstova o temama iz svakodnevnog života, poštujući pravopis i jezičke zakonitosti, tumačenje interkulturalnih iskustava u poznatom kontekstu i navođenje osnovnih činjenica i obilježja kulture ciljnog jezika/drugih kultura i vlastite kulture. Učenici i učenice koriste obrasce uljudnog ophođenja u pisanju sastava različite tematike koji se koriste kao vid komunikacije u svakodnevnom životu i digitalnom okruženju. Horizontalna povezanost podrazumijeva širok spektar formi i tema kao poveznicu sa drugim nastavnim predmetima, a koje direktno utiču na razvoj ključnih kompetencija učenika.

PK4 – Odgojno-obrazovni ishodi

Osnovno obrazovanje

► Osnovno ► 5.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 1

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.5.1. Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.5.1.1 Prepoznaje vrlo jednostavne informacije u vrlo kratkim audio/audio-vizuelnim sadržajima iz svakodnevnog života koji su jasno i vrlo polako izgovoreni.

A.5.1.2. Reaguje verbalno i neverbalno na vrlo kratka, jasno postavljena pitanja zatvorenog i poluzatvorenog tipa na osnovu audio/audio-vizuelnog sadržaja.

A.5.1.3 Povezuje vrlo kratke upute i radnje, ukoliko su praćene vizuelnim i manuelnim gestama uz višestruko ponavljanje.

[SJZ-1.1.1 SJZ-1.2.2](#)

A.5.2

A.5.2. Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost.

A.5.2.1. Prepoznaje osnovne specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja, ukoliko su sadržaji polako i jasno izgovoreni.

A.5.2.2. Upoznaje se sa najjednostavnijim obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja.

[SJZ-1.2.2](#)

A.5.3. Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.5.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi), uz stalnu i detaljnu pomoć pri slušanju audio/audio-vizuelnih sadržaja.

A.5.3.2. Raspoznaje pretežno neverbalne i pojedinačne verbalne informacije iz vrlo kratkih audio/audio – vizuelnih sadržaja i izjava o svakodnevnim temama i iz sfere vlastitog interesa, stvarajući predstavu o kontekstu.

A.5.3.3. Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka.

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.5.1

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.5.1.1. Pronalazi traženu informaciju u vrlo kratkim i vrlo jednostavnim pisanim sadržajima iz svakodnevnog života, a uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika, te ponavljajući čitanje.

B.5.1.2. Prepoznaje najosnovniju komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu vrlo kratke i vrlo jednostavne pisane korespondencije na privatnom nivou.

Prepoznaje najosnovniju poruku i vrlo kratkim i vrlo jednostavnim tekstualnim uputstvima i objavama.

B.5.1.3. Identificira uz vizuelni i/ili multimedijalni poticaj osnovne poruke vrlo kratkog i vrlo jednostavnog literarnog / medijskog sadržaja (npr. pjesmice).

SJZ-2.1.1

B.5.2

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.5.2.1. Prepoznaje osnovne specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja na osnovu kratkih pisanih sadržaja.

B.5.2.2. Upoznaje se sa najjednostavnijim obrascima pisane socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja.

SJZ-2.3.2

B.5.3

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.5.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi), uz stalnu i detaljnu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.5.3.2. Raspoznaje pojedinačne verbalne i neverbalne informacije iz vrlo kratkih pisanih /tekstualnih sadržaja i izjava o svakodnevnim temama i iz sfere vlastitog interesa, stvarajući predstavu o kontekstu.

B.5.3.3. Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka.

SJZ-2.1.2

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.5.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.5.1.1. Oponaša uz podršku specifične glasove njemačkog jezika, pojedinačne riječi i kratke rečenice, vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove.

C.5.1.2. Formuliše uz podršku nastavnika i/ili multimedijalni poticaj kratke i vrlo jednostavne izraze i rečenice prema unaprijed datom modelu.

C.5.1.3. Koristi u najjednostavnijoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije pojedinačne riječi, vrlo kratke i izolovane izraze po unaprijed datom modelu, oslanjajući se na gestiku i mimiku.

C.5.1.4. Upoznaje se sa različitim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima.

[SJZ-3.1.1 SJZ-3.3.2](#)

C.5.2

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.5.2.1. Daje neverbalni znak da prati razgovor.

Izbjegava komunikacijski problem, koristeći neverbalne strategije umjesto leksičke jedinice.

C.5.2.2. Oslovljava pravilno i ljubazno svog sagovornika u skladu sa kulturom zemalja njemačkog govornog područja

Izvodi neverbalne radnje i neverbalnu komunikaciju primjereno kulturi zemalja njemačkog govornog područja, uočavajući najosnovnije kulturološke razlike i sličnosti.

[SJZ-3.2.1 SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.5.1

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika, promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.5.1.1. Preslikava pojedine jednostavne kratke riječi, nizove riječi i kratke rečenice, upoznavajući se sa specifičnim ortografskim i interpunkcijskim znakovima njemačkog jezika.

D.5.1.2. Prenosi informacije u obrasce poznatim riječima.

Dopisuje jednostavne riječi i vrlo kratke rečenice prema uvježbanom modelu uz stalnu pomoć i česta odstupanja koja ponekad mogu i ugroziti razumijevanje.

D.5.1.3. Koristi u najjednostavnijoj pisanoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije pojedinačne riječi, vrlo kratke i izolovane izraze po unaprijed datom modelu, ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu jednostavnu komunikativnu namjeru.

[SJZ-4.1.1 SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1](#)

<p>D.5.2</p> <p>Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost</p>	<p>D.5.2.1. Oslovljava recipijenta pravilno i ljubazno u skladu sa kulturom zemalja njemačkog govornog područja.</p> <p>D.5.2.2. Upoznaje se sa najjednostavnijim obrascima socijalne interakcije sa zemljama njemačkog govornog područja.</p> <p>D.5.2.3. Prepoznaje osnovne specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja preslikavajući leksičke jedinice.</p>
<p>SJZ-4.2.3</p>	
<p>D.5.3.</p> <p>Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT</p>	<p>D.5.3.1. Koristi pisana neverbalna sredstva (npr. emotikoni) strateški izbjegavajući komunikacijski problem i nepoznate leksičke jedinice ili leksičke strukture.</p> <p>D.5.3.2. Usvaja osnovna pravila za sigurno korištenje IKT-a</p> <p>Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.</p>
<p>SJZ-4.3.1 SJZ-4.3.2</p>	

KLJUČNI SADRŽAJI

U 5. razredu obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Pozdravi, Predstavljanje, Ja i moja porodica, Škola, Moja bliža okolina, Vrijeme, Sport, Slobodno vrijeme i Moja domovina.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja: pozdravljanje; predstavljanje sebe i bliskih osoba i upoznavanje drugih; imenovanje dana u sedmici, mjeseci u godini i godišnjih doba, izražavanje osnovnih informacija o sebi, imenovanje osoba (članovi uže i šire porodice), školskog pribora, atmosferskog vremena, hronološkog vremena (puni sat – pola sata).

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse (-e,-st,-t,-en,-t,-en), antonime (npr. traurig-lustig, schwierig-einfach, schnell langsam, alt-jung...), te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture su bez formalnih gramatičkih uputa:

- određeni i neodređeni član, nulti član (Er ist Polizist.),
- imenice u nominativu i akuzativu, množina imenica (Gast-Gäste),
- negacija nein i nicht (Nein, Tim ist nicht in der Schule.),
- lične zamjenice u nominativu i prisvojne zamjenice (mein/meine i dein/deine),
- konjugacija pravilnih glagola u prezentu, pomoćni glagol u prezentu (sein), modalni glagol u prezentu (können), glagoski način imperativ,
- prijedlozi u njihovoj funkcionalnoj upotrebi (um, in, an, auf, nach, aus),
- brojevi do 12,
- izjavne i upitne rečenice (W-Fragen: Wer bist du?) i da/ne upitne rečenice (Ja/Nein- Fragen: Kommst du aus Deutschland?),
- veliko slovo pri pisanju imenica, znakovi interpunkcije i osnovni red riječi u rečenici.

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

Gramatičke i leksičke strukture se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i u uskoj su vezi sa funkcijama i temama uz postepeno usvajanje i ponavljanje. Njemački jezik se u 1. godini učenja izučava oponašanjem, igranjem i ponavljanjem jezičkih obrazaca, odnosno jednostavnih rečenica naučenih napamet. Jezičke strukture se usvajaju bez korištenja maternjeg jezika u što autentičnijem komunikacijskom kontekstu. Na receptivnom nivou učenici se izlažu i širem rasponu jezičkih struktura od navedenih. Napomena „uz čestu pomoć nastavnika” (npr. postavljanjem potpitanja, vizuelni prikaz), ali i pomoć drugih učenika, rad prema modelu zadatka uz služenje udžbenikom i sl.

Preporučene vrste tekstova: brojalice, pjesmice (tradicionalne i moderne, slikovnice, vrlo jednostavne rečenice praćene slikama, vrlo jednostavni tekstovi od nekoliko kratkih rečenica praćenih slikama, vrlo jednostavni dijaloški i opisni tekstovi.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, izvođenje zadanih radnji i vrlo jednostavnih uputa (Steh auf!), pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, ...), korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (imenice, zamjenice pridjevi), Muzička kultura (pjesmice i brojalice), Likovna kultura (ilustracija pojmova: crtanje, bojenje – slikovni rječnik), Tjelesni i zdravstveni odgoj (aktivnosti u prirodi i specifičnim uslovima, npr. “Wir gehen auf den Spielplatz”), sportske aktivnosti (rodeln), Matematika (brojanje), Moja okolina (zanimanja, članovi šire porodice, iskazivanje vremena - puni sati, pola sata), Informatika (edukativne igre, aplikacije).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

U 5. razredu poseban akcenat je na razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije i učiti kako se uči.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku.

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija (pozitivan stav prema učenju) i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom na ovom nivou.

Upotrebom tehnologije u nastavi učenik razvija kreativnost koja je ujedno i nezaobilazan segment obrazovnog procesa.

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimulise se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.6.1.

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.6.1.1. Prepoznaje vrlo jednostavne informacije u vrlo kratkim audio/audio-vizuelnim sadržajima iz svakodnevnog života koji su jasno i vrlo polako izgovoreni.

A.6.1.2. Reaguje verbalno i neverbalno na vrlo kratka, jasno postavljena pitanja zatvorenog i poluzatvorenog tipa na osnovu audio/audio - vizuelnog sadržaja.

A.6.1.3. Povezuje vrlo kratke upute i radnje, ukoliko su praćene vizuelnim i manuelnim gestama uz višestruko ponavljanje.

A.6.1.4. Raspoznaje sagovornike i osnovne informacije u jednostavnim i prilagođenim dijalozima iz svakodnevnog života koji su jasno i vrlo polako izgovoreni.

[SJZ-1.1.1 SJZ-1.2.2](#)

A.6.2

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.6.2.1. Navodi osnovne specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja, ukoliko su sadržaji polako i jasno izgovoreni.

A.6.2.2. Upoznaje se sa osnovnim obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja i oponaša iste.

[SJZ-1.3.1](#)

A.6.3

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.6.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz stalnu i detaljnu pomoć pri slušanju audio/audio-vizuelnih sadržaja.

A.6.3.2. Raspoznaje pretežno neverbalne i pojedinačne verbalne informacije iz vrlo kratkih audio/audio-vizuelnih sadržaja i izjava o svakodnevnim temama i iz sfere vlastitog interesa, stvarajući predstavu o kontekstu.

A.6.3.3. Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka i za samostalno učenje.

[SJZ-1.3.1](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitane sadržaja

B.6.1

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.6.1.1. Prepoznaje najjednostavnije informacije u vrlo kratkim i vrlo jednostavnim pisanim sadržajima iz svakodnevnog života, a uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika, te ponavljajući čitanje.

B.6.1.2. Prepoznaje najosnovniju komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu vrlo kratke i vrlo jednostavne pisane korespondencije na privatnom nivou.

Prepoznaje najosnovniju poruku u vrlo kratkim i vrlo jednostavnim tekstualnim uputstvima i objavama.

B.6.1.3. Identificira uz vizuelni i/ili multimedijalni poticaj osnovne poruke vrlo kratkog i vrlo jednostavnog literarnog / medijskog sadržaja (npr. pjesmice, priče u slikama)

SJZ-2.1.1

B.6.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.6.2.1. Navodi osnovne specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja na osnovu kratkih pisanih sadržaja.

B.6.2.2. Upoznaje se sa osnovnim obrascima pisane socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja i oponaša iste.

SJZ-2.3.2

B.6.3

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.6.3.1 Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz stalnu i detaljnu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.6.3.2. Raspoznaje pojedinačne verbalne i neverbalne informacije iz vrlo kratkih pisanih /tekstualnih sadržaja i izjava o svakodnevnim temama i iz sfere vlastitog interesa, stvarajući predstavu o kontekstu.

B.6.3.3. Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

SJZ-1.3.1

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.6.1

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.6.1.1. Oponaša uz podršku specifične glasove njemačkog jezika, pojedinačne riječi i kratke rečenice, vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove.

C.6.1.2. Formuliše uz podršku nastavnika i/ili multimedijalni poticaj kratke i vrlo jednostavne izraze i rečenice prema unaprijed datom modelu.

C.6.1.3. Koristi u najjednostavnijoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije pojedinačne riječi, vrlo kratke i izolovane izraze po unaprijed datom modelu, oslanjajući se na gestiku i mimiku.

C.6.1.4. Upoznaje se sa različitim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1 SJZ-3.3.2](#)

C.6.2

C.6.2. Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.6.2.1. Pokazuje praćenje razgovora neverbalnim znakovima.

Izbjegava komunikacijski problem koristeći neverbalne strategije umjesto leksičke jedinice.

C.6.2.2. Oslovljava pravilno i ljubazno svog sagovornika u skladu sa kulturom zemalja njemačkog govornog područja.

Izvodi neverbalne radnje i neverbalnu komunikaciju primjereno kulturi zemalja njemačkog govornog područja, uočavajući najosnovnije kulturološke razlike i sličnosti.

[SJZ-3.2.1 SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.6.1

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.6.1.1. Prepisuje pojedine jednostavne kratke riječi, nizove riječi i rečenice, obraćajući pažnju pri prepisivanju na specifične ortografske i interpunkcijske znakove njemačkog jezika.

Prepoznaje specifične glasove u njemačkom jeziku, te ih zapisuje.

D.6.1.2. Prenosi informacije u obrasce poznatim riječima.

Dopisuje jednostavne riječi i vrlo kratke rečenice prema uvježbanom modelu uz stalnu pomoć i česta odstupanja koja ponekad mogu i ugroziti razumijevanje.

D.6.1.3. Koristi u najjednostavnijoj pisanoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije pojedinačne riječi, vrlo kratke i izolovane izraze po unaprijed datom modelu, ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu jednostavnu komunikativnu namjeru.

[SJZ-4.1.1 SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1](#)

D.6.2

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.6.2.1. Oslovljava recipijenta pravilno i ljubazno u skladu sa kulturom zemalja njemačkog govornog područja.

D.6.2.2. Upoznaje se sa osnovnim obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja i oponaša iste u pisanom obliku.

D.6.2.3. Navodi osnovne specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja, preslikavajući leksičke jedinice.

[SJZ-4.2.3](#)

D.6.3

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT

D.6.3.1. Koristi pri ostvarivanju komunikacijskog cilja pisana neverbalna sredstva (npr. emotikoni) strateški izbjegavajući nepoznate leksičke jedinice ili leksičke strukture.

Služi se digitalnim alatima pri odabiru leksičke jedinice .

D.6.3.2. Usvaja osnovna pravila za sigurno korištenje IKT-a

Pronalazi osnovne informacije u jednostavnim sadržajima iz različitih izvora.

Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 6. razredu obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Moja porodica, Moja bliža okolina, Životinje, Putovanja, Slobodno vrijeme, Mjesta u gradu, Moja domovina.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja: predstavljanje sebe i bliskih osoba i upoznavanje drugih, putovanja, (ne)sviđanja, imenovanje i opisivanje domaćih životinja i kućnih ljubimaca.

Leksičke strukture: Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse (-e,-st,-t,-en,-t,-en), antonime (npr. groß-klein, traurig-lustig, schwierig-einfach, schnell langsam, alt-jung...), te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture su bez formalnih gramatičkih uputa:

- određeni i neodređeni član, nulti član (Er ist Lehrer.),
- imenice u nominativu i akuzativu, imenice u jednini i množini, negacija nicht i kein (Sie ist nicht hier./Er ist kein Lehrer.),
- lična zamjenica Sie za učtivo oslovljavanje i lične zamjenice u nominativu i prisvojne zamjenice (mein/meine i dein/deine),
- konjugacija pravilnih glagola u prezentu, pomoćni glagol u prezentu (sein i haben), modalni glagol u prezentu (können i möchten), glagolski način imperativ,
- pridjevi u predikativnoj upotrebi,
- prijedlozi u njihovoj funkcionalnoj upotrebi (um, in, an, auf, nach, aus),
- brojevi do 100,
- izjavne i upitne rečenice (W-Fragen: Wer bist du?) i da/ne upitne rečenice (Ja/Nein- Fragen: Kommst du aus Deutschland?),
- veliko slovo pri pisanju imenica, znakovi interpunkcije i osnovni red riječi u rečenici.

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

Gramatičke i leksičke strukture se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i u uskoj su vezi sa funkcijama i temama uz postepeno usvajanje i ponavljanje. Njemački jezik se u 2. godini učenja izučava oponašanjem, igranjem i ponavljanjem jezičkih obrazaca, odnosno jednostavnih rečenica naučenih napamet. Jezičke strukture se usvajaju bez korištenja maternjeg jezika u što autentičnijem komunikacijskom kontekstu. Na receptivnom nivou učenici se izlažu i širem rasponu jezičkih struktura od navedenih. Napomena „uz čestu pomoć nastavnika” (npr. postavljanjem potpitanja, vizuelni prikaz), ali i pomoć drugih učenika, rad prema modelu zadatka uz služenje udžbenikom i sl.

Preporučene vrste tekstova: brojalice, pjesmice (tradicionalne i moderne, slikovnice, vrlo jednostavne rečenice praćene slikama, vrlo jednostavni tekstovi od nekoliko kratkih rečenica praćenih slikama, vrlo jednostavni dijaloški i opisni tekstovi.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, izvođenje zadanih radnji i vrlo jednostavnih uputa (Steh auf!), pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, ...), korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (imenice, zamjenice, pridjevi), Muzička kultura (pjesmice i brojalice), Likovna kultura (ilustracija pojmova: crtanje, bojenje – slikovni rječnik), Matematika (brojanje), Biologija (životinje), Informatika (edukativne igre, aplikacije).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

U 6. razredu poseban akcenat je na razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije i učiti kako se uči.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku.

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija (pozitivan stav prema učenju) i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom na ovom nivou.

Upotrebom tehnologije u nastavi učenik razvija kreativnost koja je ujedno i nezaobilazan segment obrazovnog procesa.

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

► Osnovno ► 7.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 1

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.7.1.

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/ audio-vizuelne sadržaje

A.7.1.1. Prepoznaje jednostavne informacije u kratkim audio/audio – vizuelnim sadržajima iz svakodnevnog života koji su jasno i polako izgovoreni.

A.7.1.2. Reaguje verbalno i neverbalno na kratka, jasno postavljena pitanja zatvorenog i poluzatvorenog tipa na osnovu audio/audio - vizuelnih sadržaja.

A.7.1.3. Povezuje kratke upute i radnje, koje mogu biti praćene vizuelnim i manuelnim gestama.

Izdvaja osnovne informacije u kratkim objavama koje se upućuju putem razglasa.

A.7.1.4. Raspoznaje sagovornike i osnovne informacije u jednostavnim i prilagođenim dijalozima iz svakodnevnog života koji su jasno i polako izgovoreni.

[SJZ-1.1.1 SJZ-1.2.2](#)

A.7.2

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.7.2.1. Navodi specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja, ukoliko su polako i jasno izgovorene.

A.7.2.2. Uočava neke sličnosti i razlike u obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja, razvijajući tolerantan stav prema drugom i drugačijem.

[SJZ-1.2.2](#)

A.7.3

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.7.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz stalnu pomoć pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.7.3.2. Raspoznaje neverbalne i verbalne informacije iz kratkih audio/audio- vizuelnih sadržaja i izjava o svakodnevnim temama i iz sfere vlastitog interesa stvarajući predstavu o kontekstu.

A.7.3.3. Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka i za samostalno učenje.

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitanog sadržaja

B.7.1

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.7.1.1. Prepoznaje komunikativnu namjeru i većinu ključnih informacija u kratkim i jednostavnim pisanim sadržajima iz svakodnevnog života uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.7.1.2. Prepoznaje osnovnu komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu kratke i jednostavne pisane korespondencije na privatnom nivou. Prepoznaje osnovnu poruku u kratkim i jednostavnim tekstualnim uputstvima i objavama.

B.7.1.3. Identificira glavnu ideju kratkog i jednostavnog literarnog / medijskog sadržaja (npr. priče u slikama, stripovi), pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od izuzetnog značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.7.2

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.7.2.1. Navodi specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja na osnovu kratkih pisanih sadržaja.

B.7.2.2. Uočava neke sličnosti i razlike u obrascima pisane socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja, razvijajući tolerantan stav prema drugom i drugačijem.

[SJZ-2.3.2](#)

B.7.3

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.7.3.1 Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz stalnu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.7.3.2. Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz kratkih pisanih /tekstualnih sadržaja i izjava o svakodnevnim temama i iz sfere vlastitog interesa stvarajući predstavu o kontekstu.

B.7.3.3. Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.7.1

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.7.1.1. Oponaša uz povremenu podršku specifične glasove njemačkog jezika, pojedinačne riječi i kratke rečenice, vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove.

C.7.1.2. Formulira uz povremenu podršku nastavnika i/ili multimedijalni poticaj kratke i jednostavne izraze i rečenice prema unaprijed datom modelu.

C.7.1.3. Koristi u jednostavnoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije kratke izraze po unaprijed datom modelu, oslanjajući se povremeno na gestiku i mimiku.

C.7.1.4. Služi se uz stalnu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima pri uvježbavanju izgovora i u ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.7.2

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.7.2.1. Održava kontakt očima sa sugovornikom, potičući ga na dalji razgovor. Izbjegava komunikacijski problem, koristeći usvojenu leksiku umjesto nepoznatih leksičkih jedinica .

C.7.2.2 Primjenjuje ključne obrasce uljudnog ophođenja, naglašavajući sličnosti i prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačiji i poštujući govorni bonton Nijemaca.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.7.1

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.7.1.1. Prepoznaje pravopisne greške u poznatim riječima, nizovima riječi i kratkim jednostavnim rečenicama.

Primjenjuje u pisanju poznatih riječi, nizova riječi i kratkih jednostavnih rečenica osnovna ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika, uz česta odstupanja koja uglavnom ne ometaju razumijevanje napisanog.

D.7.1.2. Oblikuje vrlo kratke i vrlo jednostavne pisane informacije prema poznatom i uvježbanom modelu, uz čestu pomoć i odstupanja koja uglavnom ne ometaju razumijevanje napisanog.

D.7.1.3. Koristi u jednostavnoj pisanoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije kratke izraze po unaprijed datom modelu, ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu jednostavnu komunikativnu namjeru.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.7.2
Učenik/-ca konstruktivno
prosuđuje kulturološke
sličnosti razlike razvijajući
interkulturalnu
senzibilnost

D.7.2.1. Koristi u jednostavnim i vrlo kratkim pisanim sadržajima društveno-kulturološka pravila, koja određuju način na koji se pisani iskazi proizvode tako da budu primjereni u određenom društveno kulturnom kontekstu.

D.7.2.2. Uočava neke sličnosti i razlike u obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja, razvijajući tolerantan stav prema drugom i drugačijem.

D.7.2.3. Navodi specifičnosti zemalja njemačkog govornog područja, uz audio vizuelni poticaj, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.7.3
Učenik/-ca koristi u
pisanju različite
komunikacijske strategije
kritički promišljajući o
obrasima pismene
komunikacije i koristeći
IKT

D.7.3.1. Modificira komunikacijski cilj strategijom redukcije .

Izbjegava komunikacijski problem, koristeći usvojenu leksiku umjesto nepoznatih leksičkih jedinica .

Služi se digitalnim alatima (npr. google translate) pri odabiru leksičke jedinice.

D.7.3.2. Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

Pronalazi u skladu s potrebama informacije iz različitih izvora prepoznavajući mogućnosti korištenja medija i IKT-a.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 7. razredu obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Škola (Školski predmeti), Boje, Kuća i dom, Svakodnevni život, Mjesta u gradu, Zemlje njemačkog govornog područja, Moja okolina (Priroda i Ekologija), Moje tijelo i zdravlje, Hrana, Običaji i Praznici, Odjeća.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja: upoznavanje drugih; obroci, hrane i pića; izražavanje osnovnih informacija o sebi, (ne)svidanja; imenovanje i opisivanje dijelova tijela, odjeće, školskih predmeta, svakodnevnih rutina, osnovnih obilježja grada, prostorija i namještaja, osnovnih raspoloženja, hronološkog vremena (sati – pola, četvrt), običaja i praznika; Očuvanje okoliša.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse (-e,-st,-t,-en,-t,-en), antonime (npr. traurig-lustig, schwierig-einfach, schnell langsam, alt-jung...), složenice (Sommerferien, Stundenplan...) i kolokacije (einen Ausflug machen, Spaß haben), te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- određeni i neodređeni član, nulti član (Er ist Lehrer.),
- imenice sa članom u jednini u dativu kao odgovor na pitanja Wem? i Wo?,
- složenice (Sommerferien),
- negacija kein u akuzativu,
- lična zamjenica u akuzativu u trećem licu jednine, prisvojne zamjenice u nominativu i akuzativu, pokazna zamjenica der, die, das u nominativu i akuzativu (Welcher Mantel gefällt dir?- Der!), upitna zamjenica welcher, welche, welches,
- prezent pravilnih i pojedinih nepravilnih glagola (e/i;e/ie Wechsel, a/ä-Umlaut), modalni glagoli (müssen, wollen i mögen),
- pridjevi u predikativnoj upotrebi,
- neki prilozi i prijedlozi u njihovoj funkcionalnoj upotrebi (Wo ist der Sessel?- Neben dem Schrank. Dort ist die Vase.),
- brojevi do 1000,
- izjavne i upitne rečenice (W-Fragen: Wer bist du?) i da/ne upitne rečenice (Ja/Nein- Fragen: Kommst du aus Deutschland?),
- veliko slovo pri pisanju imenica, znakovi interpunkcije i red riječi u rečenici.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

Gramatičke i leksičke strukture se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i u uskoj su vezi sa funkcijama i temama uz postepeno usvajanje i ponavljanje. Njemački jezik se u 3.godini učenja izučava sve manje oponašanjem i ponavljanjem jezičkih obrazaca, a učenik se potiče na prepoznavanje i uočavanje jezičkih struktura na osnovu brojnih primjera bez korištenja maternjeg jezika. Jezičke strukture se mogu podučavati i na maternjem jeziku. Na receptivnom nivou učenici se izlažu i širemu rasponu jezičkih struktura od navedenih. Napomena „uz pomoć nastavnika“ (npr. postavljanjem potpitanja, vizuelni prikaz), ali i pomoć drugih učenika, rad prema modelu zadatka uz služenje udžbenikom i sl.

Preporučene vrste tekstova: brojalice, pjesmice (tradicionalne i moderne), slikovnice, razglednice, mail, blog, formulari sa ličnim podacima, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi od nekoliko kratkih rečenica praćenih slikama, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (pismo, mail, projekti, praznici) i stranim jezicima (funkcionalna upotreba jezika).

Tematski se može povezati sa predmetima: Muzička kultura (muzika kao poticaj za učenje stranog jezika), Likovna kultura (ilustracija pojmova: crtanje, bojenje – izrada plakata), Tjelesni i zdravstveni odgoj (zdrave navike), Matematika (brojanje), Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, zagađenje, recikliranje), Informatika (pretraživanje na internetu, edukativne igre, aplikacije, programi Kahoot, Quizlet, Padlet, pretraživanje na internetu), Geografija (gradovi).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija. U 7. razredu poseban akcenat je na razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije i učiti kako se uči.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku.

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija (pozitivan stav prema učenju) i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom na ovom nivou.

Upotrebom tehnologije u nastavi učenik razvija kreativnost koja je ujedno i nezaobilazan segment obrazovnog procesa.

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimulise se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu

► Osnovno ► 8.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 4

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.8.1

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/ audio-vizuelne sadržaje

A.8.1.1.Povezuje informacije na osnovu audio/ audio - vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života koji su jasno izgovoreni.

A.8.1.2.Prati kraći niz instrukcija za poznate svakodnevne aktivnosti. Uočava glavne informacije u kratkim i jednostavnim porukama i objavama (npr. škola, sport, hobi).

A.8.1.3.Djelimično prati kraće oblike prilagođene i autentične socijalne interakcije.

A.8.1.4.Izdvađa bitne informacije iz kratkih medijskih sadržaja i objava (vremenska prognoza, najava koncerta, kraće reklame), pri čemu vizuelni elementi pružaju podršku razumijevanju.

[SJZ-1.1.1 SJZ-1.2.2](#)

A.8.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.8.2.1.Uočava kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.8.2.2. Uočava sličnosti i razlike u obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja razvijajući tolerantan stav prema drugom i drugačijem.

A.8.2.3. Uočava u kratkim medijskim sadržajima kulturološke sličnosti i razlike u odnosu na određene teme.

[SJZ-1.3.1](#)

A.8.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.8.3.1.Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz čestu pomoć pri slušanju audio audio- vizuelnih sadržaja.

A.8.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice predviđajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

A.8.3.3.Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka i za samostalno učenje.

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitane sadržaja

B.8.1.

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.8.1.1. Prepoznaje ključne informacije u kratkim i jednostavnim i pisanim sadržajima vezanim za svakodnevicu, a koji sadrže najučestaliji vokabular uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.8.1.2. Povezuje informacije po potrebi ponavljajući čitanje.

B.8.1.3. Prepoznaje osnovnu komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu kratke i jednostavne pisane korespondencije na privatnom nivou. Prepoznaje osnovnu poruku u kratkim i jednostavnim tekstualnim uputstvima i objavama.

B.8.1.4. Identificira glavnu ideju kratkog i jednostavnog literarnog / medijskog sadržaja (npr. priče u slikama, stripovi, prilagođena lektira i sl.), pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.8.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.8.2.1. Uočava kulturološke razlike i sličnosti vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja.

B.8.2.2. Uočava sličnosti i razlike u obrascima pisane socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja razvijajući tolerantan stav prema drugom i drugačijem.

B.8.2.3. Uočava u kratkim pisanim medijskim sadržajima kulturološke sličnosti i razlike u odnosu na određene teme.

[SJZ-2.3.2](#)

B.8.3.

Učenika/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.8.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz čestu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.8.3.2. Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz kratkih pisanih /tekstualnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice predviđajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

B.8.3.3. Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.8.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.8.1.1.Primjenjuje uz podršku pravila intonacije i izgovora uz jak akcent i eventualno zahtjeva ponavljanje izgovorenog.

C.8.1.2.Opisuje uz podršku /ili multimedijalni poticaj poznate radnje i situacije koristeći kratke i jednostavne uvježbane izraze i rečenice.

C.8.1.3.Učestvuje u jednostavnoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.8.1.4.Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima pri uvježbavanju izgovora i u ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.8.2.

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.8.2.1.Održava kontakt očima sa sugovornikom, potičući ga na dalji razgovor. Izbjegava komunikacijski problem koristeći usvojenu leksiku umjesto nepoznatih leksičkih jedinica .

C.8.2.2.Primjenjuje ključne obrasce uljudnog ophođenja, naglašavajući sličnosti i prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačiji i poštujući govorni bonton Nijemaca.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.8.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.8.1.1.Primjenjuje osnovna ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika u pisanju jednostavnih rečenica o bliskim temama, uz česta odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog. Zapisuje poznate riječi prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz pomoć i česta odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.8.1.2.Formuliše kratke i jednostavne pisane informacije prema datom modelu (npr. ponuđeni idiomi) uz čestu pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje.

D.8.1.3.Učestvuje u vrlo kratkoj i jednostavnoj pisanoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.8.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.8.2.1. Koristi u jednostavnim i vrlo kratkim pisanim sadržajima društveno-kulturološka pravila, koja određuju način na koji se pisani iskazi proizvode tako da budu primjereni u određenom društveno kulturnom kontekstu.

Primjenjuje pri pisanju ključne obrasce uljudnog ophođenja, osvrćući se na sličnosti i prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačijih.

D.8.2.2. Uočava sličnosti i razlike u obrascima socijalne interakcije u zemljama njemačkog govornog područja razvijajući tolerantan stav prema drugom i drugačijem.

D.8.2.3. Uočava u kratkim medijskim sadržajima kulturološke sličnosti i razlike u odnosu na određene teme.

D.8.2.4. Uočava kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.8.3

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT

D.8.3.1. Modificira komunikacijski cilj strategijom redukcije .

Izbjegava komunikacijski problem koristeći usvojenu leksiku umjesto nepoznatih leksičkih jedinica .

Služi se digitalnim alatima (npr. google translate) pri odabiru leksičke jedinice.

D.8.3.2. Služi se uz povremenu podršku različitim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

Pronalazi u skladu s potrebama informacije iz različitih izvora prepoznavajući mogućnosti korištenja medija i IKT-a.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 8. razredu obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Prijatelji, poznate osobe (uzori); Život u porodici; Jelo i piće (Odlazak u restoran) Svakodnevica: svakodnevne aktivnosti i slobodno vrijeme, odlazak u kino, na koncert, u muzej, u biblioteku, čitanje knjiga, sport, muzika; Zemlje njemačkog govornog područja.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja: upoznavanje drugih, vrste jela i pića, izražavanje osnovnih informacija o sebi i od drugima, (ne)svidjanja; imenovanje i opisivanje svakodnevnice (sport, muzika), opisivanje obilježja zemalja i gradova,

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse (mit-, ver-, zer-, ver-, ab-, auf-, zu-), antonime (npr. traurig-lustig, schwierig-einfach, schnell langsam, alt-jung...), sinonimi (npr. echt-wirklich, Stock-Etage...), složenice (npr. Sommerferien, Stundenplan...) i kolokacije (warten auf, Tafel Schokolade), te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- član uz nazive zemalja i geografskih pojmova,
- imenice s određenim i neodređenim članom u nominativu, akuzativu i dativu,
- lične zamjenice akuzativu i dativu, prisvojne zamjenice u nominativu i akuzativu
- neke upitne i pokazne zamjenice (welcher, welche, welches, dieser, diese, dieses),
- pomoćni glagol werden u prezentu, jednostavni i učestali složeni, pravilni i nepravilni te modalni glagoli (dürfen, können, mögen + möchten, müssen, sollen, wollen) u prezentu, učestali povratni glagoli sa zamjenicom u akuzativu i dativu,
- preterit glagola sein i haben,
- pridjevi kao dio predikata, pridjevi kao atributi u nominativu (mein bester Freund, das schnelle Auto) na nivou uvježbane fraze, komparacija pravilnih i nekih nepravilnih pridjeva I priloga (gut, viel, gern),
- jednostavne i proširene izjavne i upitne rečenice,
- paratakse sa: und, aber, oder, denn,
- hipotakse sa: weil.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

Gramatičke i leksičke strukture se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i u uskoj su vezi sa funkcijama i temama uz postepeno usvajanje i ponavljanje. Njemački jezik se u 4. godini učenja izučava sve manje oponašanjem i ponavljanjem jezičkih obrazaca, a učenik se potiče na prepoznavanje i uočavanje jezičkih struktura na osnovu brojnih primjera bez korištenja maternjeg jezika. Jezičke strukture se mogu podučavati i na maternjem jeziku. Na receptivnom nivou učenici se izlažu i širemu rasponu jezičkih struktura od navedenih. Napomena „uz pomoć nastavnika“ (npr. postavljanjem potpitanja, vizuelni prikaz), ali i pomoć drugih učenika, rad prema modelu zadatka uz služenje udžbenikom i sl.

Preporučene vrste tekstova: brojalice, pjesmice (tradicionalne i moderne), lektire, slikovnice, strip, bajke u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, formulari sa ličnim podacima, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi od nekoliko kratkih rečenica praćenih slikama, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

Tematski se može povezati sa predmetima: Muzička kultura (muzika kao poticaj za učenje stranog jezika), Likovna kultura (ilustracija pojmova: izrada plakata), Tjelesni i zdravstveni odgoj (zdrave navike), Matematika (brojanje), Informatika (pretraživanje na internetu, edukativne igre, aplikacije, programi Kahoot, Quizlet, Padlet Wordwall, pretraživanje na internetu), Geografija (zemlje i gradovi njemačkog govornog područja, turizam).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija. U 8. razredu poseban akcenat je na razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije i učiti kako se uči.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku.

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija (pozitivan stav prema učenju) i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom na ovom nivou.

Upotrebom tehnologije u nastavi učenik razvija kreativnost koja je ujedno i nezaobilazan segment obrazovnog procesa.

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

► Osnovno ► 9.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 5

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.9.1.

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/ audio-vizuelne sadržaje

A.9.1.1.Povezuje konkretne i jasno izgovorene informacije na osnovu audio/ audio - vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz svoje interesne sfere.

A.9.1.2.Prati kraći niz instrukcija za poznate svakodnevne aktivnosti. Prati jednostavna uputstva vezana za orijentaciju u prostoru (npr. uputstva za smjer, javni prijevoz)

A.9.1.3.Djelimično prepoznaje predmet kraće diskusije uočavajući slaganje ili neslaganje stavova učesnika u diskusiji, ukoliko se diskusija odvija polako i jasno.

A.9.1.4.Izdvađa bitne informacije iz kratkih medijskih sadržaja i objava (npr. reklame, kraće reportaže), pri čemu vizuelni elementi mogu pružati podršku razumijevanju.

A.9.1.5.Prepoznaje ključne informacije iz kraćih i jasno formulisanih prezentacija, intervjua i sl. o bliskim temama, ukoliko je sadržaj praćen vizuelnim elementima.

[SJZ-1.1.1 SJZ-1.2.2](#)

A.9.2

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.9.3.1.Navodi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja

A.9.3.2. Raspoznaje neke primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

A.9.3.3. Uočava u kratkim medijskim sadržajima sličnosti i razlike u odnosu na određene teme.

[SJZ-1.3.1](#)

A.9.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.9.3.1.Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz čestu pomoć pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.9.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevne predviđajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

A.9.3.3.Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitanog sadržaja

B.9.1.

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.9.1.1. Prepoznaje ključne i sporedne informacije u kratkim i jednostavnim i pisanim sadržajima vezanim za svakodnevicu i svoje interesne sfere uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.9.1.2. Povezuje informacije po potrebi ponavljajući čitanje.

B.9.1.3. Prepoznaje osnovnu komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu kratke i jednostavne pisane korespondencije na privatnom nivou. Prepoznaje osnovnu poruku u kratkim i jednostavnim tekstualnim uputstvima i objavama.

B.9.1.4. Identificira glavnu ideju i osnovne motive kratkog i jednostavnog literarnog / medijskog sadržaja (npr. priče u slikama, stripovi, prilagođena lektira), pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje

[SJZ-2.1.1](#)

B.9.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.9.2.1. Navodi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja.

B.9.2.2. Raspoznaje neke primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim pisanim sadržajima u svakodnevnom životu.

B.9.2.3. Uočava u kratkim pisanim medijskim sadržajima kulturološke sličnosti i razlike u odnosu na određene teme.

[SJZ-2.3.2](#)

B.9.3.

Učenika/-ca primjenjuje različite strategije čitanja i kritički promišlja o izvorima informacija

B.9.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz čestu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja

B.9.3.2. Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz kratkih pisanih /tekstualnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice predviđajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

B.9.3.3. Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje jednostavnih zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.9.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.9.1.1.Primjenjuje uz podršku pravila intonacije i izgovora uz jak akcent i eventualno zahtjeva ponavljanje izgovorenog.

C.9.1.2.Opisuje uz povremenu podršku /ili multimedijalni poticaj poznate radnje i situacije koristeći kratke i jednostavne uvježbane izraze i rečenice.

C.9.1.3.Učestvuje u jednostavnoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.9.1.4.Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.9.2

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.9.2.1.Održava kontakt očima u interakciji postavljajući sagovorniku jednostavna pitanja.
Koristi sličan širi pojam za nepoznati pojam koji želi iskazati . (za Onkel koristi Familie)

C.9.2.2.Primjenjuje ključne obrasce uljudnog ophođenja, naglašavajući sličnosti i prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačiji, poštujući govorni bonton Nijemaca.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.9.1. Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika, promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.9.1.1.Koristi u pisanju jednostavnih rečenica ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika, uz česta odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog.

Zapisuje poznate riječi prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz čestu pomoć i povremena odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.9.1.2Formuliše kratke i jednostavne pisane informacije prema datom modelu uz povremenu pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje.

D.9.1.3.Učestvuje u kratkoj i jednostavnoj pisanoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.9.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.9.2.1. Koristi u jednostavnim i vrlo kratkim pisanim sadržajima društveno-kulturološka pravila, koja određuju način na koji se pisani iskazi proizvode tako da budu primjereni u određenom društveno kulturnom kontekstu.

Primjenjuje pri pisanju ključne obrasce uljudnog ophođenja, osvrćući se na sličnosti i prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačijih.

D.9.2.2. Raspoznaje pri pisanju neke primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima u svakodnevnom životu.

D.9.2.3. Uočava pišući vrlo kratke formalne pisane sadržaje kulturološke sličnosti i razlike u odnosu na određene teme.

D.9.2.4. Navodi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.9.3.

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije i kritički promišlja o obrascima pismene komunikacije koristeći IKT

D.9.3.1. Koristi strategiju redukcije, pri čemu izbjegava jezički oblik s kojim ima poteškoća.

Koristi strategiju poopćavanja, služeći se pri pisanju općenitijom riječju za nepoznatu leksičku jedinicu.

D.9.3.2. Služi se uz povremenu podršku pojedinim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 9. razredu obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Prijatelji i prijateljstvo, poznate osobe (uzori); Život u porodici; Svakodnevnica: svakodnevne aktivnosti i slobodno vrijeme, atmosfersko vrijeme, orijentacija u prostoru, zanimanja, putovanja i saobraćaj, Zemlje njemačkog govornog područja, mediji.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja: upoznavanje i opisivanje drugih; imenovanje i opisivanje stvari, mjesta i vremenskih prilika, izražavanje osjećanja i (ne)slaganja, izricanje želja, opisivanje prošlih događaja, izražavanje planova za budućnost.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse (ge-, -t,-en, -ieren), antonime (npr. traurig-lustig, schwierig-einfach, schnell langsam, alt-jung...), sinonimi (npr. echt-wirklich, Stock-Etage...), složenice (npr. Sommerferien, Stundenplan...) i kolokacije (einen Umweg machen) i idiomi (npr. dicke Nerven haben, Mach nicht so viel Wind!) te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- prezent i perfekt pravilnih i nepravilnih, jednostavnih i učestalih složenih glagola
- es gibt
- preterit pomoćnih (sein, haben) i modalnih glagola
- Futur I
- imenice s određenim i neodređenim članom u nominativu, akuzativu i dativu,
- lične zamjenice u akuzativu i dativu jednine i množine, prisvojne zamjenice u nominativu i akuzativu
- upitne zamjenice,
- neodređena zamjenica man,
- učestali prijedlozi s dativom (aus, bei, mit, nach, von zu i seit),
- Učestali prijedlozi s akuzativom (für, ohne),
- promjenjivi prijedlozi s dativom i akuzativom (in, an, auf, über, unter, vor, hinter, neben, zwischen)
- pridjevi kao dio predikata
- pridjevi kao atributi nakon određenog i neodređenog člana u nominativu
- jednostavne i proširene izjavne i upitne rečenice,
- paratakse sa: und, aber, oder, denn,
- hipotakse sa: wenn, als, dass.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

Gramatičke i leksičke strukture se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i u uskoj su vezi sa funkcijama i temama uz postepeno usvajanje i ponavljanje. Njemački jezik se u 4.godini učenja izučava sve manje oponašanjem i ponavljanjem jezičkih obrazaca, a učenik se potiče na prepoznavanje i uočavanje jezičkih struktura na osnovu brojnih primjera bez korištenja maternjeg jezika. Jezičke strukture se mogu podučavati i na maternjem jeziku. Na receptivnom nivou učenici se izlažu i širemu rasponu jezičkih struktura od navedenih. Napomena „uz pomoć nastavnika” (npr. postavljanjem potpitanja, vizuelni prikaz), ali i pomoć drugih učenika, rad prema modelu zadatka uz služenje udžbenikom i sl.

Preporučene vrste tekstova: brojalice, pjesmice (tradicionalne i moderne), lektire, slikovnice, strip, bajke u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, formulari sa ličnim podacima, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi od nekoliko kratkih rečenica praćenih slikama, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (pismo, mail, projekti, praznici) i stranim jezicima (funkcionalna upotreba jezika).

Tematski se može povezati sa predmetima: Muzička kultura (muzika kao poticaj za učenje stranog jezika), Likovna kultura (ilustracija pojmova: izrada plakata), Tjelesni i zdravstveni odgoj (zdrave navike), Matematika (brojanje), Informatika (pretraživanje na internetu, edukativne igre, aplikacije, programi Kahoot, Quizlet, Padlet Wordwall, pretraživanje na internetu), Geografija (zemlje i gradovi njemačkog govornog područja, turizam).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija. U 9. razredu poseban akcenat je na razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije i učiti kako se uči.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku.

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija (pozitivan stav prema učenju) i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom na ovom nivou.

Upotrebom tehnologije u nastavi učenik razvija kreativnost koja je ujedno i nezaobilazan segment obrazovnog procesa.

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija. Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom

korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

► Srednje ► I.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 6

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.I.1.

Učenik/-ca usvaja slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.I.1.1. Izdvaja i povezuje konkretne i jasno izgovorene informacije na osnovu kratkih i srednje dugih audio/audio - vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz svoje interesne sfere.

A.I.1.2. Prati kraći niz instrukcija za poznate svakodnevne aktivnosti. Prati jednostavna uputstva vezana za orijentaciju u prostoru (uputstva za smjer, javni prijevoz..)

A.I.1.3. Djelimično prepoznaje predmet kraće diskusije, uočava slaganje ili neslaga

A.I.1.4. Raspoznaje ključne informacije medijskih sadržaja, ukoliko su praćene vizuelnim elementima. polako i jasno.

A.I.1.5. Prati kraće jednostavne prezentacije poznatog sadržaja, ukoliko se izlažu polako i jasno, a praćene su slajdovima, grafovima i ostalim vizuelnim elementima.

SJZ-1.1.1 SJZ-1.2.2

A.I.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.I.2.1. Uočava i navodi kulturološke razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.I.2.2. Raspoznaje neke primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

A.I.2.3. Uočava kroz medijske sadržaje kulturološke sličnosti i razlike između svoje svakodnevnice i one vršnjaka s njemačkog govornog područja

SJZ-1.3.1

A.I.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.I.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz povremenu pomoć pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.I.3.2. Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice predviđajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

A.I.3.3. Služi se uz povremenu podršku različitim izvorima audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.I.1.

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.I.1.1. Izdvaja konkretne i pojedne detaljne informacije iz srednje dugih jednostavnih pisanih sadržaja vezanih za svoju interesnu sferu uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.I.1.2. Uočava jednostavne odnose između informacija u obrađenim pisanim sadržajima.

B.I.1.3. Prepoznaje komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu srednje duge i jednostavne pisane korespondencije na privatnom i zvaničnom nivou.

Slijedi instrukcije i informacije u srednje dugim i jednostavnim privatnim i zvaničnim uputstvima i objavama.

B.I.1.4. Identificira glavnu ideju i osnovne motive kratkog i jednostavnog literarnog/medijskog sadržaja (npr. stripovi, reportaže, forumi, blogovi, odlomci iz literature za mlade), pri čemu vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

SJZ-2.1.1

B.I.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.I.2.1. Navodi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja.

B.I.2.2. Raspoznaje neke primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim pisanim sadržajima u svakodnevnom životu.

B.I.2.3. Uočava kroz pisane medijske sadržaje kulturološke sličnosti i razlike između svoje svakodnevnice i one vršnjaka s njemačkog govornog područja.

SJZ-2.3.2

B.I.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.I.3.1. Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz povremenu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.I.3.2. Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz srednje dugih pisanih/tekstualnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice predviđajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

B.I.3.3. Služi se uz povremenu podršku različitim izvorima pisanih/tekstualnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

SJZ-2.1.2

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.I.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.I.1.1.Primjenjuje uz povremenu podršku pravila intonacije i izgovora uz primjetan akcenat i eventualno zahtjeva ponavljanje izgovorenog.

C.I.1.2.Opisuje uz povremenu podršku i/ili multimedijalni poticaj poznate radnje i situacije koristeći niz kratkih i jednostavnih uvježbanih izraza i rečenica.

C.I.1.3.Učestvuje u jednostavnoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.I.1.4.Služi se uz povremenu podršku različitim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.I.2.

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.I.2.1.Održava kontakt očima u interakciji postavljajući sagovorniku jednostavna pitanja.

Za nepoznat pojam koji želi iskazati koristi sličan širi pojam ili pćenitiju riječ. (za Onkel koristi Familie)

Daje primjer za nešto za šta ne poznaje termin. (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Traži pomoć od sagovornika koristeći kooperativnu strategiju, tako što postavlja jednostavna i direktna pitanja. (Was ist das?)

C.I.2.2.Povezuje u relevantnim komunikacijskim kontekstima osnovne kulturološke sličnosti/različitosti, poštujući govorni bonton Nijemaca. Objašnjava osnovna i specifična obilježja različitih kultura i tradicija u interakciji sa drugima, izbjegavajući stereotipe.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.I.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.I.1.1.Koristi u pisanju jednostavnih rečenica ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika, uz česta odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog.

Zapisuje poznate riječi prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz čestu pomoć i povremena odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.I.1.2.Oblikuje kratke i jednostavne pisane informacije prema unaprijed uvježbanom modelu uz povremenu pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje.

D.I.1.3.Učestvuje u jednostavnoj i kratkoj pisanoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.1.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.1.2.1. Koristi u jednostavnim i vrlo kratkim pisanim sadržajima društveno-kulturološka pravila, koja određuju način na koji se pisani iskazi proizvode, tako da budu primjereni u određenom društveno kulturnom kontekstu. Povezuje pri pisanju u relevantnim komunikacijskim kontekstima osnovne kulturološke sličnosti/različitosti poštujući bonton pisanog komuniciranja Nijemaca.

D.1.2.2. Raspoznaje pišući neke primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima u svakodnevnom životu.

D.1.2.3. Uočava pišući kratke i jednostavne formalne pisane sadržaje kulturološke sličnosti i razlike između svoje svakodnevne i one vršnjaka s njemačkog govornog područja.

D.1.2.4. Navodi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.1.3.

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT

D.1.3.1. Koristi strategiju redukcije, pri čemu izbjegava jezički oblik s kojim ima poteškoća.

Koristi strategiju poopćavanja, služeći se općenitijom riječju za nepoznatu leksičku jedinicu.

D.1.3.2. Služi se uz povremenu podršku različitim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 1. razredu gimnazije obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Prijatelji i prijateljstvo, poznate osobe (uzori); Život u porodici i u školi; Svakodnevica: svakodnevne aktivnosti i slobodno vrijeme (sport, takmičenja, vanškolske aktivnosti, hobi, izleti), Značaj učenja stranih jezika, Zanimanja, Putovanja i saobraćajna sredstva, Orijehtacija u prostoru, Zemlje njemačkog govornog područja, Mediji i njihova uloga u životu učenika, Volontiranje.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja: upoznavanje i opisivanje drugih; imenovanje i opisivanje stvari, mjesta, događaja, izražavanje osjećanja i (ne)slaganja, izricanje želja, opisivanje prošlih događaja, izražavanje planova za budućnost.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse, antonime, sinonime, složenice i idiome, homofone, homonime, frazne glagole te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- prezent i perfekt pravilnih i nepravilnih glagola,
- preterit pomoćnih (sein, haben) i modalnih glagola,
- Futur I,
- Imperativ,
- imenice s određenim i neodređenim članom u nominativu, akuzativu i dativu,
- negacija nicht i kein/keine,
- lične zamjenice u nominative, akuzativu i dativu jednine i množine, prisvojne, zamjenice u nominative, dative i akuzativu, neodređena zamjenica,
- upitne zamjenice,
- Pravilni i nepravilni glagoli,
- Razdvojnici, nerazdvojnici, povratni glagoli,
- prijedlozi s dativom,
- prijedlozi s akuzativom,
- promjenjivi prijedlozi s dativom i akuzativom (in, an, auf, über, unter, vor, hinter, neben, zwischen),
- pridjevi kao dio predikata,
- pridjevi kao atributi nakon određenog i neodređenog člana u nominativu,
- komparacija pridjeva,
- jednostavne i proširene izjavne i upitne rečenice,
- paratakse sa: und, aber, oder, denn, ausserdem, trotzdem,
- hipotakse sa: wenn, weil, dass.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

U toku srednjoškolskog odgoja i obrazovanja jezička znanja usvojena u prethodnim razredima se ponavljaju, produbljuju i proširuju.

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, posteri, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitanoog ili slušanog teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

Preporučene vrste tekstova: pjesme (tradicionalne i moderne), slikovnice, strip, bajke i literarna djela, lektire, tekstovi s aktuelnim temama u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, formulari sa ličnim podacima, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta, slika i događaja, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, izrada prezentacija, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Njemački je jezik sadržajno i metodološki usko vezan sa maternjim jezikom te s drugim stranim jezicima. Takav pristup omogućava razvoj višjezičnosti te povezuje cjelokupno jezičko obrazovanje u smislu povezanosti jezika i kulture te svjesnosti o učenju jezika. Integriranim učenjem jezika i sadržaja stvara se veza sa većinom nastavnih predmeta, a učenju jezika dobija svoju adekvatnu svrhu. U višim razredima ovakav način rada usklađuje sa željama i potrebama učenika zavisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putevima.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (ladaptirani literarni tekstovi), Drugi strani jezik (funkcionalna upotreba jezika), i tematikom sa predmetima Biologija (Ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje), Hemija (voda, zagađenje), Geografija (zemlje njemačkog govornog područja), Historija (izumi i poznate osobe), Matematika (računske operacije), Muzička kultura (pjesme i muzički žanrovi), Likovna kultura (ilustriranje slušanog ili pročitanoog sadržaja), Tjelesni i zdravstveni odgoj (sport i rekreacija, zdrava ishrana), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Quizlet, Padlet, Linoit itd.).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.II.1.

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.II.1.1.Povezuje konkretne i jasno izgovorene informacije na osnovu kratkih i srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz njihove interesne sfere.

A.II.1.2.Prati kraći niz instrukcija za poznate svakodnevne aktivnosti.

Prati detaljna uputstva vezana za orijentaciju u prostoru (uputstva za smjer, javni prijevoz.)

A.II.1.3.Djelimično prati predmet kraće diskusije, uočava slaganje ili neslaganje stavova učesnika u diskusiji, ukoliko se odvija polako i jasno.

A.II.1.4.Raspoznaje ključne informacije medijskih sadržaja, ukoliko su praćene vizuelnim elementima.

A.II.1.5.Prati jednostavne prezentacije poznatog sadržaja, ukoliko se izlažu polako i jasno, a praćene su slajdovima, grafovima i ostalim vizuelnim elementima.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.II.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.II.2.1.Istražuje elemente, sličnosti i razlike u kulturi življenja vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.II.2.2.Raspoznaje primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

A.II.2.3.Uočava kroz medijske sadržaje kulturološke sličnosti i razlike između svoje svakodnevnice i one vršnjaka s njemačkog govornog područja

[SJZ-1.3.1](#)

A.II.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.II.3.1.Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz povremenu pomoć pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.II.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice otkrivajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

A.II.3.3.Bira uz povremenu podršku odgovarajuće izvore audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-1.1.2](#) [SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.II.1.

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.II.1.1.Izdvaja ključne i pojedine detaljne informacije iz srednje dugih i jednostavnih pisanih sadržaja vezanih za svoju interesnu sferu uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.II.1.2.Uočava nešto kompleksnije odnose između informacija (implicitno značenje) u obrađenim pisanim sadržajima.

B.II.1.3.Predviđa komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu srednje duge i jednostavne pisane korespondencije na privatnom i zvaničnom nivou. Slijedi instrukcije i informacije u srednje dugim i jednostavnim privatnim i zvaničnim uputstvima i objavama.

B.II.1.4.Identificira glavnu ideju i osnovne motive kratkog i jednostavnog literarnog/medijskog sadržaja (npr. stripovi, reportaže, forumi, blogovi, odlomci iz literature za mlade, prilagođena lektira, privatni dnevnic i), pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.II.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.II.2.1.Istražuje elemente, sličnosti i razlike u kulturi življenja vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja

B.II.2.2.Raspoznaje primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim pisanim sadržajima u svakodnevnom životu.

B.II.2.3.Uočava kroz pisane medijske sadržaje kulturološke sličnosti i razlike između svoje svakodnevnice i one vršnjaka s njemačkog govornog područja.

[SJZ-2.3.2](#)

B.II.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.II.3.1.Otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) uz povremenu pomoć pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.II.3.2.Kombinuje verbalne i neverbalne informacije iz srednje dugih pisanih/tekstualnih sadržaja iz sfere vlastitog interesa i svakodnevnice i otkrivajući značenje pojedinih nepoznatih riječi iz konteksta.

B.II.3.3.Bira uz povremenu podršku odgovarajuće izvore pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.II.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.II.1.1.Primjenjuje uz povremenu podršku pravila intonacije i izgovora uz primjetan akcent i eventualno zahtjeva ponavljanje izgovorenog.

C.II.1.2.Opisuje uz povremenu podršku i/ili multimedijalni poticaj poznate radnje i situacije koristeći niz kratkih i jednostavnih uvježbanih izraza i rečenica.

C.II.1.3.Učestvuje u jednostavnoj govornoj komunikaciji i oblicima socijalne interakcije ostvarujući uz podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.II.1.4.Služi se uz povremenu podršku različitim izvorima multimedijalnih sadržaja i raspoloživim digitalnim alatima u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1 SJZ-3.3.2](#)

C.II.2.

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.II.2.1.Daje primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Traži pomoć od sagovornika koristeći kooperativnu strategiju, tako što postavlja jednostavna i direktna pitanja. (Was ist das?)

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik. (warte mich umjесто warte auf mich, schweig umjесто halt den Mund).

C.II.2.2.Povezuje u relevantnim komunikacijskim kontekstima osnovne kulturološke sličnosti/različitosti, poštujući govorni bonton Nijemaca.

Objašnjava osnovna i specifična obilježja različitih kultura i tradicija u interakciji sa drugima, izbjegavajući stereotipe.

[SJZ-3.2.1 SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.II.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.II.1.1.Daje primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik. (warte mich umjесто warte auf mich, schweig umjесто halt den Mund).

D.II.1.2.Bira uz povremenu podršku različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.1.1 SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1](#)

D.II.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.II.2.1. Koristi u jednostavnim i kratkim pisanim sadržajima društveno-kulturološka pravila, koja određuju način na koji se pisani iskazi proizvode tako da budu primjereni u određenom društveno kulturnom kontekstu.

Povezuje pri pisanju u relevantnim komunikacijskim kontekstima osnovne kulturološke sličnosti/različitosti poštujući bonton pisanog komuniciranja Nijemaca.

D.II.2.2. Raspoznaje primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima pisanja u svakodnevnom životu.

Objašnjava osnovna i specifična obilježja različitih kultura i tradicija u interakciji sa drugima, izbjegavajući stereotipe.

D.II.2.3. Uočava kroz medijske sadržaje kulturološke sličnosti i razlike između svoje svakodnevice i one vršnjaka s njemačkog govornog područja.

D.II.2.4. Istražuje elemente, sličnosti i razlike u kulturi življenja vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.II.3.

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT

D.II.3.1. Daje primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik. (warte mich umjesto warte auf mich, schweig umjesto halt den Mund).

D.II.3.2. Bira uz povremenu podršku različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 2. razredu gimnazije obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

moda, praznici, pokloni, prijatelji, porodica, suživot (osjećaji, konflikti, savjeti), škola i obrazovanje, posao/zanimanja, stan, uređenje stana, prevozna sredstva, prehrana, okoliš i ekologija, slobodno vrijeme, komunikacija i medij, sport i zdravi stilovi života, usluge, vremenske prilike, planiranje putovanja i razne destinacije, školski raspust i ostale teme u skladu sa jezičkim nivoom i uzrastom.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja:

davanje informacija o osobama, porodici, kupovini, zanimanju, bližem okruženju, sporazumijevanje u jednostavnim, rutinskim situacijama, u kojima se govori o jednostavnim i poznatim temama, opisivanje vlastitog porijekla i obrazovanja, opisivanje vremenskih odnosa (prošlost, sadašnjost, budućnost), izražavanje mišljenja, oblikovanje i iznošenje argumenata, opisivanje nada i planova.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse, antonime, sinonime, složenice, fraze, homofone, homonime, hiperonime, hiponime, frazne glagole te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- prezent i perfekt pravilnih i nepravilnih glagola
- glagol sa dativom
- modalni glagoli u preteritu
- konjunktiv II sa hätte
- glagoli sa objektom u dativu i akuzativu
- ponavljanje prijedloga sa dativom i akuzativom, kao i prijedloga koji se mogu koristiti i sa dativom i sa akuzativom
- komparativ i superlativ
- prisvojne zamjenice
- neodređene zamjenice
- genitiv sa s (Annas Mutter)
- red riječi u nezavisnosloženoj i zavisnosloženoj rečenici
- pridjevi kao dio predikata i kao atribut
- paratakse sa: und, aber, oder, denn, ausserdem, trotzdem,
- hipotakse sa: wenn, weil, dass.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

U toku srednjoškolskog odgoja i obrazovanja jezička znanja usvojena u prethodnim razredima se ponavljaju, produbljuju i proširuju.

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, posteri, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitane ili slušane teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

Preporučene vrste tekstova: obrazac sa ličnim podacima, pjesme (tradicionalne i moderne), slikovnice, strip, lektire, tekstovi s aktuelnim temama u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, članak/tekst (npr. časopis za mlade)

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta, slika i događaja, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, izrada prezentacija, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Njemački je jezik sadržajno i metodološki usko vezan sa maternjim jezikom te s drugim stranim jezicima. Takav pristup omogućava razvoj višejezičnosti te povezuje cjelokupno jezičko obrazovanje u smislu povezanosti jezika i kulture te svjesnosti o učenju jezika. Integriranim učenjem jezika i sadržaja stvara se veza sa većinom nastavnih predmeta, a učenju jezika dobija svoju adekvatnu svrhu. U višim razredima ovakav način rada usklađuje sa željama i potrebama učenika zavisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putevima.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (adaptirani literarni tekstovi), Drugi strani jezik (funkcionalna upotreba jezika), i tematikom sa predmetima Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje), Hemija (alternativni izvori energije), Geografija (prirodne katastrofe), Historija (škola nekad i sad), Matematika (upoređivanje statističkih podataka), Muzička kultura (popularne pjesme i muzički žanrovi), Tjelesni i zdravstveni odgoj (sport i rekreacija, zdrava ishrana), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Quizlet, Padlet, Linoit itd.).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u

društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

► Srednje ► III.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 8

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.III.1.

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.III.1.1. Povezuje činjenične i jasno izgovorene informacije na osnovu kratkih i srednje dugih audio/audio - vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz njihove interesne sfere

Raspoznaje generalne i specifične detalje ukoliko se slušani sadržaji prezentuju na već utvrđeni način.

A.III.1.2. Prati jednostavne tehničke informacije (uputstvo za korištenje uređaja iz svakodnevne upotrebe).

Slijedi javne, autentične objave na aerodromima, stanicama i voznom redu, uz minimalno ometanje šumovima iz pozadine i ukoliko su jednostavno formulisani i jasno izgovoreni.

A.III.1.3. Prati većinu razgovora iz svakodnevne komunikacije na standardnom jeziku, te globalno prati ključne elemente srednje dugih i dužih razgovora.

A.III.1.4. Prati većinu medijskih sadržaja ukoliko se radi o temama iz njihove lične sfere interesa (intervjui, reportaže), ukoliko su polako i jasno artikulisani.

A.III.1.5. Prati prezentacije poznatog sadržaja, ukoliko se izlažu polako i jasno, a praćene su slajdovima, grafovima i ostalim vizuelnim elementima.

Slijedi glavne informacije u jednostavnim, jasnim i sporim monolozima (npr. objašnjenja vodiča na nekom putovanju).

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.III.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.III.2.1. Poredi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.III.2.2. Poredi konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

A.III.2.3. Prepoznaje kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

[SJZ-1.3.1](#)

A.III.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.III.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.III.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz njima bliskih srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja samostalno otkrivaju značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

A.III.3.3.Koristi samostalno odgovarajuće izvore audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitano sadržaja

B.III.1.

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.III.1.1.Analizira ključne i detaljne informacije iz srednje dugih i srednje složenih pisanih sadržaja vezanih za svoju interesnu sferu uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.III.1.2.Uočava kompleksnije odnose (implicitno značenje) između informacija u obrađenim pisanim sadržajima.

B.III.1.3.Predviđa komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu srednje duge i srednje složene pisane korespondencije na privatnom i zvaničnom nivou.

Slijedi niz instrukcija i informacija u srednje dugim i jednostavnim privatnim i zvaničnim uputstvima i objavama.

B.III.1.4.Analizira glavnu ideju i namjeru autora u srednje dugom i srednje složenom literarnom / medijskom sadržaju iz tradicionalnih i modernih medija pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.III.2. Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.III.2.1.Poredi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja

B.III.2.2.Poredi konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u pisanim sadržajima razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

B.III.2.3.Prepoznaje kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja kroz pisane medijske sadržaje.

[SJZ-2.3.2](#)

B.III.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.III.3.1. Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.III.3.2. Analizira verbalne i neverbalne informacije iz bliskih srednje dugih pisanih/tekstualnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

B.III.3.3. Koristi samostalno odgovarajuće izvore pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.III.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.III.1.1. Primjenjuje uz minimalnu podršku pravila intonacije i izgovora uz primjetan akcenat koji ne ometa razumijevanje izgovorenog.

C.III.1.2. Izlaže uz oslanjanje na multimedijalne sadržaje informacije i vlastita iskustva o poznatim radnjama i situacijama koristeći niz izraza i rečenica.

C.III.1.3. Vodi jednostavnu govornu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.III.1.4. Koristi samostalno različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.III.2.

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.III.2.1. Opisuje karakteristike ili elemente predmeta ili radnje umjesto korištenja odgovarajuće riječi iz ciljnog jezika (preformulisati nešto)

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale.

Izbjegava korištenje kompleksnih struktura u govoru.

C.III.2.2. Poredi u relevantnim komunikacijskim kontekstima kulturološke sličnosti i različitosti poštujući govorni bonton Nijemaca.

Razgovara o jednostavnim društvenim temama poznate i manje poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.III.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.III.1.1. Razlikuje prilikom pisanja ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika, uz rijetka odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog.

Zapisuje rečenice prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz rijetku pomoć i odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.III.1.2. Opisuje vlastita iskustva i situacije uz rijetku pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje.

Kreira jednostavan kontekst na poznatu i njemu blisku temu.

D.III.1.3. Vodi jednostavnu pisanu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.III.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.III.2.1. Piše o jednostavnim društvenim temama poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

D.III.2.2. Poredi konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

D.III.2.3. Prepoznaje kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

D.III.2.4. Poredi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.III.3.

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT

D.III.3.1. Daje primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik. (warte mich umjesto warte auf mich, schweig umjesto halt den Mund).

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale kako bi ostvario pisanu komunikacijsku potrebu.

Izbjegava korištenje kompleksnih struktura u pisanom sadržaju.

D.III.3.2. Koristi samostalno različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 3. razredu gimnazije obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika. Preporučene teme su:

Opis ličnosti, djetinjstvo i prošlost, navike u ishrani, zdrava ishrana, sretni momenti u svakodnevici, zabavni sadržaj, muzika, medij, zdravlje, prevencija zdravlja, odlazak ljekaru, hitni slučajevi, jezici, višejezičnost, migracija, odnosi, osjećaji, zanimanja, zaposlenje, suživot, konflikti, pravila, prijateljstvo, ljubav, odnosi u porodici, škola i obrazovanje, sport, školski raspust i putovanja i ostale teme u skladu sa jezičkim nivoom i uzrastom.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja:

davanje detaljnijih informacija o vlastitim iskustvima, isticanje i naglašavanje važnosti, zastupanje i obrazlaganje mišljenja, dodatno informisanje o osobama i njihovim iskustvima, Izražavanje iznenađenja, reproduciranje i vrednovanje informacija i sadržaja, Davanje i (ne)prihvatanje savjeta, pokazivanje razumijevanja, držanje prezentacije, prepričavanje i opisivanje nekog događaja, izražavanje (ne)zadovoljstva, pokazivanje interesa za nešto, izražavanje želja, sklonosti i nenaklonosti, vođenje diskusije, izražavanje pretpostavki, davanje povratne informacije, donošenje zaključaka, opisivanje obrazovanja, izražavanje saglasnosti ili protivljenja i slično, predlaganje alternativnih rješenja, opisivanje želja, nadanja i ciljeva, razgovor o filmu, upoređivanje školskog sistema u zemljama njemačkog govornog područja s onim u vlastitoj zemlji i slično.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse, antonime, sinonime, složenice, fraze, homofone, homonime, hiperonime, hiponime, frazne glagole, posuđenice, neologizme, pleonazme, usvojenice, žargone, te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- preterit pravilnih i nepravilnih glagola
- pluskvamperfekt
- pasiv prezenta sa modalnim glagolima
- konjunktiv II prošlo vrijeme
- konjunktiv II irealni oblik sa veznikom wenn
- infinitivne konstrukcije sa "zu"
- infinitive sa "um zu" i "damit"
- Ponavljanje glagola sa prijedlozima
- Dvostruki veznici (nicht nur, sondern auch, zwar aber, entweder oder..)
- Atributske rečenice
- Genitiv sa određenim i neodređenim članom
- Indirektna pitanja (ob)
- Nominalizacija
- paratakse sa: deshalb
- hipotakse sa: als, nachdem, obwohl, während, seit, bis, bevor

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

U toku srednjoškolskog odgoja i obrazovanja jezička znanja usvojena u prethodnim razredima se ponavljaju, produbljuju i proširuju.

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, poster, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitane ili slušane teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

Preporučene vrste tekstova: obrazac sa ličnim podacima, pjesme (tradicionalne i moderne), slikovnice, strip, lektire, tekstovi s aktuelnim temama u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, članak/tekst (npr. časopis za mlade), formular, književni tekst primjeren za mlade, različite vrste medijskih sadržaja primjerenih uzrastu, iskustvu i jezičkom razvoju učenika te primjerene dužine.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta, slika i događaja, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, izrada prezentacija, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Njemački jezik sadržajno i metodološki usko vezan sa maternjim jezikom te s drugim stranim jezicima. Takav pristup omogućava razvoj višejezičnosti te povezuje cjelokupno jezičko obrazovanje u smislu povezanosti jezika i kulture te svjesnosti o učenju jezika. Integriranim učenjem jezika i sadržaja stvara se veza sa većinom nastavnih predmeta, a učenju jezika dobija svoju adekvatnu svrhu. U višim razredima ovakav način rada usklađuje sa željama i potrebama učenika zavisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putevima.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (adaptirani literarni tekstovi, adaptirani medijski sadržaji), Drugi strani jezik (višejezičnost), i tematikom sa predmetima Psihologija (osjećanja, sretni momenti, konflikti i pravila u suživotu), Biologija (zdravlje, prevencija bolesti, globalno zagrijavanje), Hemija (dodaci u ishrani i njihova štetnost na zdravlje), Geografija (migracija, integracija), Historija (poznate historijske ličnosti), Matematika (matematičari koji su promijenili svijet,), Tjelesni i zdravstveni odgoj (zdravi stilovi života), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Quizlet, Padlet, Linoit, bookcreator, taskcards, itd.).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija. Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.IV.1.

Učenik/-ca analizira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.IV.1.1. Povezuje činjenične i jasno izgovorene informacije na osnovu kratkih i srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz njihove interesne sfere.

Raspoznaje generalne i specifične detalje ukoliko se slušani sadržaji prezentuju na već utvrđeni način.

A.IV.1.2. Prati jednostavne tehničke informacije (uputstvo za korištenje uređaja iz svakodnevne upotrebe).

Slijedi javne autentične objave na aerodromima, stanicama i voznom redu, uz minimalno ometanje šumovima iz pozadine.

A.IV.1.3. Prati većinu razgovora iz svakodnevne komunikacije na standardnom jeziku, te globalno prati ključne elemente srednje dugih i dužih razgovora.

A.IV.1.4. Prati većinu medijskih sadržaja i uočava glavne elemente medijskih sadržaja, ukoliko se radi o temama iz lične sfere interesa, te ukoliko su polako i jasno artikulirani.

A.IV.1.5. Prati prezentacije poznatog sadržaja, ukoliko se izlažu polako i jasno, a praćene su slajdovima, grafovima i ostalim vizuelnim elementima.

Slijedi glavne informacije u jednostavnim monolozima (objašnjenja vodiča na nekom putovanju).

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.IV.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.IV.2.1. Analizira kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.IV.2.2. Procjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura zauzimajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

A.IV.2.3. Analizira kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

[SJZ-1.3.1](#)

A.IV.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.IV.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.IV.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz bliskih srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

A.IV.3.3.Koristi samostalno odgovarajuće izvore audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje kritički promišljajući o njihovoj relevantnosti.

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.IV.1.

Učenik/-ca analizira informacije u različitim pisanim sadržajima

B.IV.1.1.Analizira konkretne i detaljne informacije iz srednje dugih i srednje složenih pisanih sadržaja vezanih za svoju interesnu sferu uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.IV.1.2.Uočava kompleksne odnose (implicitno značenje) između informacija u obrađenim pisanim sadržajima.

B.IV.1.3.Analizira komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu srednje duge i srednje složene pisane korespondencije na privatnom i zvaničnom nivou.

Slijedi niz instrukcija i informaciju u srednje dugim i srednje složenim privatnim i zvaničnim porukama i objavama.

B.IV.1.4.Analizira glavnu ideju i namjeru autora u srednje dugom i srednje složenom literarnom/medijskom sadržaju iz tradicionalnih i modernih medija pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.IV.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.IV.2.1.Analizira kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja

B.IV.2.2.Procjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u pisanim sadržajima zauzimajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

B.IV.2.3.Analizira kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja kroz pisane medijske sadržaje.

[SJZ-2.3.2](#)

B.IV.3.

Učenik/-ca primjenjuje različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.IV.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.IV.3.2.Kombinuje verbalne i neverbalne informacije iz njima bliskih srednje dugih pisanih/tekstualnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

B.IV.3.3.Koristi samostalno odgovarajuće izvore pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje kritički promišljajući o njihovoj relevantnosti .

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.IV.1.

Učenik/-ca proizvodi različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.IV.1.1.Primjenjuje uz minimalnu podršku pravila intonacije i izgovora uz primjetan akcenat koji ne ometa razumijevanje izgovorenog.

C.IV.1.2.Izlaže uz oslanjanje na multimedijalne sadržaje informacije informacije i vlastita iskustva o poznatim radnjama i situacijama.

C.IV.1.3.Vodi jednostavnu govornu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.IV.1.4.Koristi samostalno različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere kritički promišljajući o njihovoj relevantnosti.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.IV.2.

Učenik/-ca koristi u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.IV.2.1.Opisuje karakteristike ili elemente predmeta ili radnje umjesto korištenja odgovarajuće riječi iz ciljnog jezika (preformulisati nešto).

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale.

Izbjegava korištenje kompleksnih struktura u govoru.

Kombinuje jednostavne poznate riječi kako bi objasnio određeni pojam.

C.IV.2.2Poredi u relevantnim komunikacijskim kontekstima kulturološke sličnosti i različitosti poštujući govorni bonton Nijemaca.

Razgovara o jednostavnim društvenim temama poznate i manje poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.IV.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika promišljajući o diskursnoj kompetenciji

D.IV.1.1.Primjenjuje prilikom pisanja ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika, uz rijetka odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog.

Zapisuje rečenice prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz rijetku pomoć i odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.IV.1.2.Opisuje vlastita iskustva i situacije uz rijetku pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje

Kreira jednostavan kontekst na poznatu i njemu blisku temu.

D.IV.1.3.Vodi jednostavnu pisanu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.IV.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.IV.2.1.Poredi u relevantnim komunikacijskim kontekstima kulturološke sličnosti i različitosti poštujući bonton pisanog komuniciranja Nijemaca.

Piše o jednostavnim društvenim temama poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

D.IV.2.2.Procjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura zauzimajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

D.IV.2.3.Analizira kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

D.IV.2.4.Analizira kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

D.IV.2.5.Izbjegava teme neprihvatljive u kulturi Nijemaca.

[SJZ-4.2.3](#)

D.IV.3.

Učenik/-ca koristi u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije i koristeći IKT

D.IV.3.1.Daje primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik. (warte mich umjesto warte auf mich, schweig umjesto halt den Mund).

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale kako bi ostvario pisanu komunikacijsku potrebu izbjegavajući korištenje kompleksnih struktura u pisanom sadržaju.

Kombinuje jednostavne poznate riječi kako bi napisao određeni pojam.

D.IV.3.2.Koristi samostalno različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere kritički promišljajući o njihovoj relevantnosti.

[SJZ-4.2.3](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 4. razredu gimnazije obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Poslovni svijet, tehnika i svakodnevica: digitalni mediji, budućnost, proizvodi i reklame, pozitivne i negativne navike u kupovini (ovisnost o kupovini, štednja), žalbe i reklamacije, norme i zakoni, oblici ophođenja (također iz interkulturalne perspektive), Udruženja i socijalni angažman, uzori, biografije, politika i društvo, demokratsko uređenje, njemački postratni period, Evropa, Okoliš i energija, iskustva sa učenjem, umjetnost i kultura i ostale teme u skladu sa jezičkim nivoom i uzrastom.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja:

davanje informacija o poznatim historijskim ličnostima, opisivanje porodičnog statusa i odnosa unutra porodice, navođenje prednosti i nedostataka različitih navika u kupovini, daje kritički osvrt na aktuelna zbivanja i problematiku savremenog društva, upoređivanje korištenja digitalnih medija s naglaskom na mlade, upoređuje različite kulturne pojave u vlastitoj kulturi i drugim kulturama, diskutuje o različitim političkim uređenjima i situacijama u postratnom periodu Njemačke, prezentira i izlaže o različitim historijskim događajima i poznatim ličnostima, osvještavanje i informisanje o posljedicama klimatskih promjena na okoliš i na društvo, ukazivanje na utjecaj globalizacije na mlade u modernom svijetu i dr.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse, antonime, sinonime, složenice, fraze, homofone, homonime, hiperonime, hiponime, frazne glagole, posuđenice, neologizme, pleonazme, usvojenice, žargone, te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- Futur I
- Pasiv perfekta I preterita
- Nicht brauchen + zu infinitive
- Povratne zamjenice u akuzativu I dative
- Složenice
- Dvostruki veznici (je/ desto, sowohl/als auch, weder/noch)
- Atributske rečenice sa prijedlozima (wo/was)
- Pridjev kao imenica (der Bekannte)
- Prijedlog ausser + dativ
- Ponavljanje glagola s prepozicijama
- Zamjenički prilozi (damit, darauf, womit, worauf...)
- paratakse sa: deshalb, deswegen, trotzdem
- hipotakse sa: falls, als ob, da, seit/seitdem, bis, indem, ohne dass/ohne zu

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

U toku srednjoškolskog odgoja i obrazovanja jezička znanja usvojena u prethodnim razredima se ponavljaju, produbljuju i proširuju.

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, poster, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitane ili slušane teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

Preporuke aktivnosti za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Preporučene vrste tekstova: obrazac sa ličnim podacima, pjesme (tradicionalne i moderne), slikovnice, strip, lektire, tekstovi s aktuelnim temama u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, članak/tekst (npr. časopis za mlade).

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta, slika i događaja, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, izrada prezentacija, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Njemački jezik sadržajno i metodološki usko vezan sa maternjim jezikom te s drugim stranim jezicima. Takav pristup omogućava razvoj višezjezičnosti te povezuje cjelokupno jezičko obrazovanje u smislu povezanosti jezika i kulture te svjesnosti o učenju jezika. Integriranim učenjem jezika i sadržaja stvara se veza sa većinom nastavnih predmeta, a učenju jezika dobija svoju adekvatnu svrhu. U višim razredima ovakav način rada usklađuje sa željama i potrebama učenika zavisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putevima.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (adaptirani literarni tekstovi, internacionalizmi), Drugi strani jezik (anglicizmi u jeziku mladih), i tematikom sa predmetima Biologija (ovisnosti o kupovini / alkohol/ nikotin), Hemija (utjecaj čovjeka na okoliš), Geografija (globalizacija i nejednakosti u različitim društvima), Historija (događaji koji su obilježili postratni period u Njemačkoj), Matematika (matematički pogled na historijske događaje postratnog perioda u Njemačkoj), Filozofija s logikom (filozofija i njemački identitet,), Tjelesni i zdravstveni odgoj (ekstremni sportovi), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Quizlet, Padlet, Linoit, Bookcreator, Taskcards, itd.).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

► Srednje ► III.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 8

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.III.1.

Učenik/-ca kombinira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.III.1.1. Povezuje činjenične i jasno izgovorene informacije na osnovu kratkih i srednje dugih audio/audio - vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz svoje interesne sfere.

Raspoznaje generalne i specifične detalje ukoliko se slušani sadržaji prezentuju na već utvrđeni način.

A.III.1.2. Prati jednostavne tehničke informacije (uputstvo za korištenje uređaja iz svakodnevne upotrebe).

Slijedi javne, autentične objave na aerodromima, stanicama i voznom redu, uz minimalno ometanje šumovima iz pozadine i ukoliko su jednostavno formulisani i jasno izgovoreni.

A.III.1.3. Prati većinu razgovora iz svakodnevne komunikacije na standardnom jeziku globalno prateći ključne elemente srednje dugih i dužih razgovora.

A.III.1.4. Prati medijske sadržaje ukoliko se radi o temama iz njihove lične sfere interesa (intervjui, reportaže), ukoliko su polako i jasno artikulirani.

A.III.1.5. Prati prezentacije poznatog sadržaja, ukoliko se izlažu polako i jasno, a praćene su slajdovima, grafovima i ostalim vizuelnim elementima.

Slijedi glavne informacije u jednostavnim, jasnim i sporim monolozima (npr. objašnjenja vodiča na nekom putovanju).

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.III.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.III.2.1. Poredi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.III.2.2. Poredi konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

A.III.2.3. Prepoznaje kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

[SJZ-1.3.1](#)

A.III.3.

Učenik/-ca kombinira različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.III.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.III.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz bliskih srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

A.III.3.3.Analizira samostalno odgovarajuće izvore audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-1.1.2](#) [SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.III.1.

Učenik/-ca povezuje informacije u različitim pisanim sadržajima

B.III.1.1.Analizira ključne i detaljne informacije iz srednje dugih i srednje složenih pisanih sadržaja vezanih za svoju interesnu sferu uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.III.1.2.Uočava kompleksnije odnose (implicitno značenje) između informacija u obrađenim pisanim sadržajima.

B.III.1.3.Predviđa komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu srednje duge i srednje složene pisane korespondencije na privatnom i zvaničnom nivou.

Slijedi niz instrukcija i informacija u srednje dugim i jednostavnim privatnim i zvaničnim uputstvima i objavama.

B.III.1.4.Analizira kritički promišljajući glavnu ideju i namjeru autora u srednje dugom i srednje složenom medijskom sadržaju iz tradicionalnih i modernih medija pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

B.III.1.5.Analizira kritički promišljajući glavnu ideju i namjeru autora u srednje dugom, srednje složenom literarnom sadržaju pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.III.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.III.2.1.Poredi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja.

B.III.2.2.Istražuje poredeći konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u pisanim sadržajima i razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

B.III.2.3.Prepoznaje kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja kroz pisane medijske sadržaje.

B.III.2.4.Uočava kroz pisane literarne sadržaje kulturološke specifičnosti njemačkog govornog područja.

[SJZ-2.3.2](#)

B.III.3

Učenik/-ca kombinira različite strategije čitanja i kritički promišlja o izvorima informacija

B.III.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.III.3.2.Analizira verbalne i neverbalne informacije iz bliskih srednje dugih pisanih /tekstualnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

B.III.3.3.Koristi samostalno odgovarajuće izvore pisanih/tekstualnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje.

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.III.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.III.1.1.Primjenjuje uz minimalnu podršku pravila intonacije i izgovora uz primjetan akcenat koji ne ometa razumijevanje izgovorenog.

C.III.1.2.Prezentira uz oslanjanje na multimedijalne sadržaje informacije i vlastita iskustva o poznatim radnjama i situacijama koristeći niz izraza i rečenica.

C.III.1.3.Kreira jednostavnu govornu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.III.1.4.Kombinuje uz povremenu podršku različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.III.2.

Učenik/-ca kombinuje u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

C.III.2.1. Opisuje karakteristike ili elemente predmeta ili radnje umjesto korištenja odgovarajuće riječi iz ciljnog jezika (preformulisati nešto). Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale. Izbjegava korištenje kompleksnih struktura u govoru.

C.III.2.2. Poredi u relevantnim komunikacijskim kontekstima kulturološke sličnosti i različitosti poštujući govorni bonton Nijemaca. Razgovara o jednostavnim društvenim temama poznate i manje poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.III.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika razvijajući diskursnu kompetenciju

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.III.1.1. Koristi prilikom pisanja ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika uz rijetka odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog.

Zapisuje rečenice prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz rijetku pomoć i odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.III.1.2. Opisuje vlastita iskustva i situacije uz rijetku pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje.

Kreira jednostavan kontekst na poznatu i blisku temu.

D.III.1.3. Vodi jednostavnu pisanu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

D.III.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

[SJZ-4.2.3](#)

D.III.2.1. Piše o jednostavnim društvenim temama poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

D.III.2.2. Istražuje poredeći konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura i razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

D.III.2.3. Prepoznaje kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

D.III.2.4. Poredi kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja, vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

D.III.3.

Učenik/-ca kombinuje u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije, koristeći IKT

D.III.3.1.Odabire primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel).

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik (warte mich umjesto warte auf mich, schweig umjesto halt den Mund).

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale kako bi ostvario pisanu komunikacijsku potrebu.

Izbjegava korištenje kompleksnih struktura u pisanom sadržaju.

D.III.3.2.Koristi uz povremenu podršku različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 3. razredu gimnazije jezičkog izbornog područja obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Opis ličnosti, djetinjstvo i prošlost, navike u ishrane, zdrava ishrana, sretni momenti u svakodnevnicu, zabavni sadržaj, muzika, medij, zdravlje, prevencija zdravlja, odlazak ljekaru, hitni slučajevi, jezici, višejezičnost, migracija, odnosi, osjećaji, zanimanja, zaposlenje, suživot, konflikti, pravila, prijateljstvo, ljubav, odnosi u porodici, škola i obrazovanje, sport, školski raspust i putovanja i ostale teme u skladu sa jezičkim nivoom i uzrastom.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja:

davanje detaljnijih informacija o vlastitim iskustvima, isticanje i naglašavanje važnosti, zastupanje i obrazlaganje mišljenja, dodatno informisanje o osobama i njihovim iskustvima, Izražavanje iznenađenja, reproduciranje i vrednovanje informacija i sadržaja, Davanje i (ne)prihvatanje savjeta, pokazivanje razumijevanja, držanje prezentacije, prepričavanje i opisivanje nekog događaja, izražavanje (ne)zadovoljstva, pokazivanje interesa za nešto, izražavanje želja, sklonosti i nenaklonosti, vođenje diskusije, izražavanje pretpostavki, davanje povratne informacije, donošenje zaključaka, opisivanje obrazovanja, izražavanje saglasnosti ili protivljenja i slično, predlaganje alternativnih rješenja, opisivanje želja, nadanja i ciljeva, razgovor o filmu, upoređivanje školskog sistema u zemljama njemačkog govornog područja s onim u vlastitoj zemlji i slično, upoznavanje sa različitim kulturološkim kontekstima, isticanje važnosti interkulturalnog odgoja i obrazovanja, razbijanje predrasuda o drugom i drugačijem, razvijanje senzibiliteta za višejezičnosti i pluricentričnost u svrha povećanja mobilnosti i konkurentnosti na globalnom tržištu rada.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse, antonime, sinonime, složenice, fraze, homofone, homonime, hiperonime, hiponime, frazne glagole, posuđenice, neologizme, pleonazme, usvojenice, žargone, te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- preterit pravilnih i nepravilnih glagola
- pluskvamperfekt
- pasiv prezenta sa modalnim glagolima
- pasiv u svim glagolskim vremenima
- konjunktiv II prošlo vrijeme
- konjunktiv II irealni oblik sa veznikom wenn
- infinitivne konstrukcije sa "zu"
- infinitivi sa "um zu" i "damit"
- Ponavljanje glagola sa prijedlozima
- Dvostruki veznici (nicht nur, sondern auch, zwar aber, entweder oder..)
- Atributske rečenice
- Genitiv sa određenim i neodređenim članom
- Indirektna pitanja (ob)
- Nominalizacija
- paratakse sa: deshalb
- hipotakse sa: als, nachdem, obwohl, während, seit, bis, bevor

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

U toku srednjoškolskog odgoja i obrazovanja jezička znanja usvojena u prethodnim razredima se ponavljaju, produbljuju i proširuju.

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, posteri, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitanoog ili slušanog teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

Preporučene vrste tekstova: obrazac sa ličnim podacima, pjesme (tradicionalne i moderne), slikovnice, strip, lektire, tekstovi s aktuelnim temama u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, članak/tekst (npr. časopis za mlade), formular, književni tekst primjeren za mlade, različite vrste medijskih sadržaja primjerenih uzrastu, iskustvu i jezičkom razvoju te primjerene dužine.

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta, slika i događaja, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada mapa uma, izrada prezentacija, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Njemački je jezik sadržajno i metodološki usko vezan sa maternjim jezikom te s drugim stranim jezicima. Takav pristup omogućava razvoj višejezičnosti te povezuje cjelokupno jezičko obrazovanje u smislu povezanosti jezika i kulture te svjesnosti o učenju jezika. Integriranim učenjem jezika i sadržaja stvara se veza sa većinom nastavnih predmeta, a učenju jezika dobija svoju adekvatnu svrhu. U višim razredima ovakav način rada usklađuje sa željama i potrebama učenika zavisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putevima.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (adaptirani literarni tekstovi, adaptirani medijski sadržaji), Drugi strani jezik (višejezičnost, internacionalizmi, romanizmi, anglicizmi, tuđice, pozajmice, neologizmi), i tematikom sa predmetima Psihologija (osjećanja, sretni momenti, konflikti i pravila u suživotu), Biologija (zdravlje, prevencija bolesti, globalno zagrijavanje), Hemija (dodaci u ishrani i njihova štetnost na zdravlje), Geografija (migracija, integracija), Historija (poznate historijske ličnosti), Matematika (matematičari koji su promijenili svijet,), Tjelesni i zdravstveni odgoj (zdravi stilovi života), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Quizlet, Padlet, Linoit, Bookcreator, Taskcards, Learning app, Islcollective, Worksheets, Suchsel.net, Deutsche Welle, Pasch-net, itd.).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.IV.1.

Učenik/-ca kombinira slušajući različite audio/audio-vizuelne sadržaje

A.IV.1.1. Povezuje činjenične i jasno izgovorene informacije na osnovu kratkih i srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja iz svakodnevnog života i iz svoje interesne sfere.

Raspoznaje generalne i specifične detalje ukoliko se slušani sadržaji prezentuju na već utvrđeni način.

A.IV.1.2. Prati jednostavne tehničke informacije (uputstvo za korištenje uređaja iz svakodnevnog upotrebe).

Slijedi javne autentične objave na aerodromima, stanicama i voznom redu uz minimalno ometanje šumovima iz pozadine.

A.IV.1.3. Prati većinu razgovora iz svakodnevnog komunikacije na standardnom jeziku globalno prateći ključne elemente srednje dugih i dužih razgovora.

A.IV.1.4. Prati medijske sadržaje uočavajući glavne elemente medijskih sadržaja, ukoliko se radi o temama iz lične sfere interesa, ukoliko su iste polako i jasno artikulirane.

A.IV.1.5. Prati prezentacije poznatog sadržaja ukoliko se izlažu polako i jasno, a praćene su slajdovima, grafovima i ostalim vizuelnim elementima.

Slijedi glavne informacije u jednostavnim monolozima (objašnjenja vodiča na nekom putovanju).

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.IV.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

A.IV.2.1. Analizira kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja.

A.IV.2.2. Procjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura zauzimajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

A.IV.2.3. Analizira kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

[SJZ-1.3.1](#)

A.IV.3.

Učenik/-ca kombinira različite strategije slušanja kritički promišljajući o izvorima informacija

A.IV.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri slušanju audio/audio- vizuelnih sadržaja.

A.IV.3.2.Raspoznaje verbalne i neverbalne informacije iz bliskih srednje dugih audio/audio-vizuelnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

A.IV.3.3.Kombinira samostalno odgovarajuće izvore audio/ audio-vizuelnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje kritički promišljajući o njihovoj relevantnosti .

[SJZ-1.1.2 SJZ-1.3.2](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitnog sadržaja

B.IV.1.

Učenik/-ca povezuje informacije u različitim pisanim sadržajima

B.IV.1.1.Analizira konkretne i detaljne informacije iz srednje dugih i srednje složenih pisanih sadržaja vezanih za svoju interesnu sferu uz vizuelni poticaj i/ili pomoć nastavnika u smislu leksičkog rasterećenja.

B.IV.1.2.Uočava kompleksne odnose (implicitno značenje) između informacija u obrađenim pisanim sadržajima.

B.IV.1.3.Analizira komunikativnu namjeru prema korištenom obrascu srednje duge i srednje složene pisane korespondencije na privatnom i zvaničnom nivou.

Slijedi niz instrukcija i informaciju u srednje dugim i srednje složenim privatnim i zvaničnim porukama i objavama.

B.IV.1.4.Analizira kritički promišljajući glavnu ideju i namjeru autora u srednje dugom i srednje složenom medijskom sadržaju iz tradicionalnih i modernih medija pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

B.IV.1.5.Analizira kritički promišljajući glavnu ideju i namjeru autora u srednje dugom, srednje složenom literarnom sadržaju pri čemu je vizuelni i/ili multimedijalni poticaj od značaja za razumijevanje.

[SJZ-2.1.1](#)

B.IV.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

B.IV.2.1.Analizira kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja na osnovu pisanih sadržaja.

B.IV.2.2.Analizira procjenjujući konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u pisanim sadržajima zauzimajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

B.IV.2.3.Analizira kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja kroz pisane medijske sadržaje.

B.IV.2.4.Uočava kroz pisane literarne sadržaje kulturološke specifičnosti njemačkog govornog područja.

[SJZ-2.3.2](#)

B.IV.3.

Učenik/-ca kombinira različite strategije čitanja kritički promišljajući o izvorima informacija

B.IV.3.1.Samostalno otkriva sličnosti sa riječima iz maternjeg jezika (germanizmi, internacionalizmi) pri čitanju i razumijevanju pisanih sadržaja.

B.IV.3.2.Kombinuje verbalne i neverbalne informacije iz bliskih srednje dugih pisanih/tekstualnih sadržaja samostalno otkrivajući značenje nepoznatih riječi iz konteksta.

B.IV.3.3.Analizira samostalno odgovarajuće izvore pisanih /tekstualnih sadržaja i raspoložive digitalne alate za rješavanje zadataka iz nastave i za samostalno učenje kritički promišljajući o njihovoj relevantnosti .

[SJZ-2.1.2](#)

C

Govor i usmena produkcija i komunikacija

C.IV.1.

Učenik/-ca kreira različite vrste monoloških i dijaloških oblika komunikacije u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika koristeći IKT

C.IV.1.1.Primjenjuje uz minimalnu podršku pravila intonacije i izgovora uz primjetan akcenat koji ne ometa razumijevanje izgovorenog.

C.IV.1.2.Prezentira uz oslanjanje na multimedijalne sadržaje informacije i vlastita iskustva o poznatim radnjama i situacijama.

C.IV.1.3.Kreira jednostavnu govornu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

C.IV.1.4.Kombinuje uz povremenu podršku različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju izgovora i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.IV.2.

Učenik/-ca kombinuje u govoru različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u interkulturalnom kontekstu

C.IV.2.1. Opisuje karakteristike ili elemente predmeta ili radnje umjesto korištenja odgovarajuće riječi iz ciljnog jezika (preformulisati nešto).

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale.

Izbjegava korištenje kompleksnih struktura u govoru.

Kombinuje jednostavne poznate riječi kako bi objasnio određeni pojam.

C.IV.2.2.Poredi u relevantnim komunikacijskim kontekstima kulturološke sličnosti i različitosti poštujući govorni bonton Nijemaca.

Razgovara o jednostavnim društvenim temama poznate i manje poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

Vodi razgovor u odgovarajućoj socijalnoj sredini.

Tumači međukulturalne razlike koristeći složenije norme ophođenja u razgovoru sa pripadnicima drugih kultura u različitim svakodnevnim kontekstima i digitalnom okruženju.

[SJZ-3.2.1](#) [SJZ-3.3.1](#)

D

Pisanje i pismena produkcija i komunikacija

D.IV.1.

Učenik/-ca kreira informacije pisanom realizacijom jezika razvijajući diskursnu kompetenciju

D.IV.1.1. Analizira prilikom pisanja ortografska i interpunkcijska pravila prema važećem pravopisu njemačkog jezika uz rijetka odstupanja koja ne ometaju razumijevanje napisanog.

Zapisuje rečenice prema zvučnom ili slikovnom predlošku uz rijetku pomoć i odstupanja od važećih pravila njemačkog pravopisa.

D.IV.1.2. Opisuje vlastita iskustva i situacije uz rijetku pomoć i odstupanja koja ne ometaju razumijevanje.

Kreira jednostavan kontekst na poznatu i blisku temu.

D.IV.1.3. Vodi jednostavnu pisanu komunikaciju i socijalnu interakciju ostvarujući uz minimalnu podršku i/ili prethodnu pripremu različite komunikativne namjere.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.IV.2.

Učenik/-ca konstruktivno prosuđuje kulturološke sličnosti i razlike razvijajući interkulturalnu senzibilnost

D.IV.2.1. Poredi u relevantnim komunikacijskim kontekstima kulturološke sličnosti i različitosti poštujući bonton pisanog komuniciranja Nijemaca.

Piše o jednostavnim društvenim temama poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.

D.IV.2.2. Procjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura zauzimajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

D.IV.2.3. Analizira kulturološki uticaj medija na život vršnjaka u vlastitoj zemlji kao i zemljama njemačkog govornog područja.

D.IV.2.4. Analizira kulturološke sličnosti i razlike vlastite zemlje i zemalja njemačkog govornog područja vodeći računa da je stil pisanja prilagođen određenoj situaciji.

[SJZ-4.2.3](#)

D.IV.3.

Učenik/-ca kombinuje u pisanju različite komunikacijske strategije kritički promišljajući o obrascima pismene komunikacije, koristeći IKT

D.IV.3.1. Odabire primjer za nešto za šta ne poznaje termin (Auto, Zug... za Verkehrsmittel)

Koristi strategiju posuđivanja, pri čemu doslovno prevodi po uzoru na maternji jezik (warte mich umjesto warte auf mich, schweig umjesto halt den Mund).

Koristi sinonimske izraze i kontekstne signale kako bi ostvario pisanu komunikacijsku potrebu izbjegavajući korištenje kompleksnih struktura u pisanom sadržaju.

Kombinuje jednostavne poznate riječi kako bi napisao određeni pojam.

D.IV.3.2. Koristi uz povremenu podršku različite izvore multimedijalnih sadržaja i raspoložive digitalne alate u uvježbavanju vještine pisanja i ostvarivanju komunikacijske namjere.

[SJZ-4.3.1](#) [SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 4. razredu gimnazije jezičkog izbornog područja obrađuju se teme koje su prilagođene nivou jezičke kompetencije i uzrastu učenika.

Preporučene teme su:

Poslovni svijet, tehnika i svakodnevnica: digitalni mediji, budućnost, proizvodi i reklame, pozitivne i negativne navike u kupovini (ovisnost o kupovini, štednja), žalbe i reklamacije, norme i zakoni, oblici ophođenja (također iz interkulturalne perspektive), Udruženja i socijalni angažman, uzori, biografije, politika i društvo, demokratsko uređenje, njemački postratni period, Evropa, Okoliš i energija, iskustva sa učenjem, umjetnost i kultura i ostale teme u skladu sa jezičkim nivoom i uzrastom.

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja:

davanje informacija o poznatim historijskim ličnostima, opisivanje porodičnog statusa i odnosa unutra porodice, navođenje prednosti i nedostataka različitih navika u kupovini, daje kritički osvrt na aktuelna zbivanja i problematiku savremenog društva, upoređivanje korištenja digitalnih medija s naglaskom na mlade, upoređuje različite kulturne pojave u vlastitoj kulturi i drugim kulturama, diskutuje o različitim političkim uređenjima i situacijama u postratnom periodu Njemačke, prezentira i izlaže o različitim historijskim događajima i poznatim ličnostima, osvještavanje i informisanje o posljedicama klimatskih promjena na okoliš i na društvo, ukazivanje na utjecaj globalizacije na mlade u modernom svijetu upoznavanje sa različitim kulturološkim kontekstima, isticanje važnosti interkulturalnog odgoja i obrazovanja, razbijanje predrasuda o drugom i drugačijem, razvijanje senzibiliteta za višejezičnosti i pluricentričnost u svrha povećanja mobilnosti i konkurentnosti na globalnom tržištu rada.

Leksičke strukture:

Osim stalne nadogradnje rječnika u vezi s datim temama, učenici će naučiti koristiti: afikse, antonime, sinonime, složenice, fraze, homofone, homonime, hiperonime, hiponime, frazne glagole, posuđenice, neologizme, pleonazme, usvojenice, žargone, te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.

Gramatičke strukture:

- Futur I
- Pasiv svih glagolskih vremena
- Nicht brauchen + zu infinitive
- Povratne zamjenice u akuzativu i dativu
- Složenice
- Dvostruki veznici (je/desto, sowohl/als auch, weder/noch)
- Atributske rečenice sa prijedlozima (wo/was)
- Pridjev kao imenica (der Bekannte)
- Prijedlog ausser + dativ
- Ponavljanje glagola s prepozicijama
- Zamjenički prilozi (damit, darauf, womit, worauf...)
- paratakse sa: deshalb, deswegen, trotzdem
- hipotakse sa: falls, als ob, da, seit/seitdem, bis, indem, ohne dass/ohne zu

1. Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

1.1. Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji. Nastavnik bira broj, vrstu i raspored tema, jezičkih sredstava u nastavnoj godini, jer se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produblju.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

U toku srednjoškolskog odgoja i obrazovanja jezička znanja usvojena u prethodnim razredima se ponavljaju, produbljuju i proširuju.

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, posteri, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitano ili slušanog teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

Preporučene vrste tekstova: obrazac sa ličnim podacima, pjesme (tradicionalne i moderne), slikovnice, strip, lektire, tekstovi s aktuelnim temama u prilagođenoj formi, razglednice, mail, blog, jednostavne rečenice praćene slikama, jednostavni tekstovi, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, članak/tekst (npr. časopis za mlade)

Neke preporučene aktivnosti: gestikulacija, slaganje slika odgovarajućim redoslijedom, pokazivanje i opisivanje predmeta, slika i događaja, ponavljanje riječi i izraza, dopunjavanje tekstova, pridruživanje riječi višem pojmu, izvođenje zadanih radnji i jednostavnih uputa (Steh auf!), snimanje kratkog filma, izrada razrednog bloga, pjevanje, recitovanje, pantomima, imitiranje, gluma, razne igre, ples, najjednostavniji projektni zadaci (plakati, skeč, čestitke...), izrada umnih mapa, izrada prezentacija, korištenje digitalnih alata u svrhu učenja.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Njemački jezik sadržajno i metodološki usko vezan sa maternjim jezikom te s drugim stranim jezicima. Takav pristup omogućava razvoj višejezičnosti te povezuje cjelokupno jezičko obrazovanje u smislu povezanosti jezika i kulture te svjesnosti o učenju jezika. Integriranim učenjem jezika i sadržaja stvara se veza sa većinom nastavnih predmeta, a učenju jezika dobija svoju adekvatnu svrhu. U višim razredima ovakav način rada usklađuje sa željama i potrebama učenika zavisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putevima.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva odgovarajuće audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (adaptirani literarni tekstovi, internacionalizmi), Drugi strani jezik (anglicizmi u jeziku mladih), i tematikom sa predmetima Biologija (ovisnosti o kupovini / alkohol/ nikotin), Hemija (utjecaj čovjeka na okoliš), Geografija (globalizacija i nejednakosti u različitim društvima), Historija (događaji koji su obilježili postratni period u Njemačkoj), Matematika (matematički pogled na historijske događaje postratnog perioda u Njemačkoj), Filozofija s logikom (filozofija i njemački identitet,), Tjelesni i zdravstveni odgoj (ekstremni sportovi), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Quizlet, Padlet, Linoit, Bookcreator, Taskcards, Learning app, Islcollective, Worksheets, Suchsel.net, Deutsche Welle, Pasch-net, itd.).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava njemačkog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

Jezičko-komunikacijska kompetencija: Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na njemačkom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči: Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava njemačkog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija: U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija: Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju njemačkog jezika.

Digitalna kompetencija: Tehnologija u nastavi njemačkog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge njemačkog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija: Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

PK5 – Učenje i podučavanje

Učenje i podučavanje njemačkog jezika predstavlja dinamičan i aktivan proces koji učeniku pruža mogućnost za samostalno, kooperativno, istraživačko, kreativno i inovativno učenje te za raznovrsnu upotrebu jezika.

Učenje i podučavanje je usmjereno na učenika tj. na sam proces učenja, pri čemu se trebaju uvažiti učenikov kognitivni, afektivni i jezički razvoj te njegove potrebe, interesi kao i neposredno životno okruženje. Osnovni principi podučavanja njemačkog jezika se zasnivaju na ciljevima predmeta i ishodima učenja usmjerenim ka osamostaljivanju učenika, a izbor sadržaja i metoda učenja i podučavanja treba biti primjeren razvojnoj dobi učenika uvažavajući učenikova prethodna iskustva učenja, iskustva u susretu sa drugim stranim jezicima te individualne razlike u sposobnostima i motivaciji.

Nastava njemačkog jezika treba težiti razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije učenika proširene elementima interkulturalne kompetencije te ih pripremati za samostalno učenje kao temelj cjeloživotnoga učenja. Potom je važno uzeti u obzir i princip poticanja odgovornosti za vlastito učenje, te princip poticanja višejezičnosti, pri čemu treba stvarati prilike za konkretnu primjenu naučenog povezivanjem s izvanškolskim okruženjem.

Prilikom kreiranja podsticajnog okruženja za učenje i podučavanje treba voditi računa o uzrastu učenika, nivou učeničkog (pred)znanja jezika, vrsti škole i potrebama za izučavanjem njemačkog kao stranog jezika. Neizostavni faktori su i motivacija i stav učenika prema stranom jeziku, te uloga nastavnika i okruženja u kojem se odvija proces učenja i podučavanja:

1. U nižim razredima osnovne škole (od 5.- 7. razreda) težište učenja jezika je na slušanju i razumijevanju te govornoj komunikaciji, a učenje i podučavanje temelji se na učenju koristeći sva čula.

U višim razredima osnovne i srednje škole (od 7. do 9. razreda osnovne škole i od 1. do 4. razreda srednje škole) učenje i podučavanje se postepeno usmjerava ka osvještavanju jezičkih struktura i njihovih funkcija temeljeći se na kognitivnom pristupu te na većoj samostalnosti učenika. U tom smislu važno je učenike poticati na svjesno, samorefleksivno i odgovorno promišljanje o vlastitom učenju.

Učenje njemačkog jezika proširuje učenikovo iskustvo, potiče kognitivni razvoj te razvija analitičko i kreativno mišljenje. Upoznavanjem stranih društava i kultura, razvijanjem poštovanja i interesa za njih, učenik upoznaje multikulturalnost kao bitno obilježje modernih društava i obogaćuje tako svoj identitet.

2. U toku procesa učenja i podučavanja njemačkog jezika koje je usmjereno ka učeniku od velike važnosti je uloga nastavnika. Jedan od ključnih faktora za uspješno učenje i podučavanje je buđenje interesa i motivacije kod učenika za njemački jezik, posebno u ranom periodu učenju jezika. Zbog toga je jedan od najvažnijih zadataka nastavnika da osigura ugodno i poticajno okruženje u učionici prilikom izbora aktivnosti koje trebaju biti primjerene kognitivnom i afektivnom razvoju učenika, uzimajući u obzir stilove učenja i druge individualne razlike među učenicima. Nastavnik treba da prihvata greške učenika kao sastavni dio procesa učenja njemačkog jezika, kako bi učenik bez straha mogao učestvovati u komunikaciji pred nastavnikom i svojim vršnjacima. Na ovaj način učenik ima veće šanse za uspjeh u učenju te stiče samopouzdanje pri korištenju jezika.

Uloga nastavnika je da bude moderator, voditelj, pomagač i savjetnik učenicima u toku nastavnog procesa. Nastavnik podržava i vodi učenika u procesu učenja te ga osnažuje na njegovom putu ka samostalnosti

podučavajući ga kako jezičkim tako i izvanjezičkim sadržajima. Važno je također naglastiti da nastavnik potiče i razvoj drugih kompetencija koje su neophodne za cjeloživotno učenje.

3. Međusobna saradnja nastavnika i učenika u procesu učenja i podučavanja njemačkog jezika je neophodna jer se ogleda u samostalnosti koja podrazumijeva refleksiju na vlastiti rad i rad učenika, samostalno donošenje odluka i kontinuirani profesionalni razvoj. Nastava treba biti kreirana tako da uvažava stvarne potrebe učenika i da osigura sigurno i poticajno okruženje u kojem se njeguje kultura zajedništva i međusobnog poštivanja. Nastavnicima njemačkog jezika danas su na raspolaganju brojni i raznovrsni izvori znanja kako za njihove učenike tako i za njih same. Učeniku treba pružiti priliku od strane nastavnika da aktivno učestvuje u izboru materijala, te se na taj način uz komunikacijsko-jezičku i interkulturnu komponentu potiče na razvoj ličnosti i samostalnosti. Velika prednost danas je i digitalno okruženje i upotreba informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT), koji omogućavaju interkulturalne susrete, autentična iskustva, komunikaciju sa izvornim govornicima njemačkog jezika, kao i mnoge druge odgojne prilike i obrazovne sadržaje.

Uloga nastavnika se ogleda i u tome što bira strategije podučavanja oslanjajući se na pristupe i metode kroz koje se efikasno mogu ostvariti postavljeni ciljevi predmeta i odgojno-obrazovni ishodi. Strategije mogu biti usmjerene na izravno podučavanje, istraživačko ili iskustveno podučavanje (vođeno otkrivanjem i interakcijom, najčešće kroz saradničko/kooperativno učenje) i samostalno učenje kroz pomenuto samovrednovanje i povratnu informaciju nastavnika. Nastavnik treba djelovati profesionalno, etički, pravedno i dosljedno te treba pratiti savremene pristupe u području metodike i didaktike. U savremenim pristupima podučavanja, nastavnik njemačkog jezika nije više samo prenositelj znanja nego saradnik, mentor, ko-konstruktor, posmatrač, učesnik i učenik koji stiče i stvara nova znanja zajedno sa svojim učenicima.

Učenje i podučavanje se zasniva na principima inkluzivnosti pri čemu se posebna pažnja usmjerava na ranjive skupine, kao što su osobe sa invaliditetom, osobe nižeg socijalno-ekonomskog statusa, osobe iz ruralnih područja, rasne, nacionalne i vjerske manjine. Da bi učenje i podučavanje bilo prilagođeno stvarnim potrebama učenika u nastavi njemačkog jezika rukovodi se načelima diferencijacije, individualizacije i personalizacije na osnovu različitih potreba, iskustava, sposobnosti i interesovanja učenika:

Diferencijacija je model u kojem se upute prilagođavaju preferencijama i željama učenika kao člana grupe. Ciljevi su isti za sve, ali metodologija i tehnika u radu sa učenicima su prilagođeni grupi (npr. reagovanje cijelim tijelom, vizuelna podrška u obliku slika ili postera, projektno učenje kroz timski rad, brzina i jasnoća kojom nastavnik govori i slično).

Individualizacija je model u kojem se upute prilagođavaju potrebama pojedinačnog učenika. Ciljevi su za sve učenike isti ali dinamika kojim usvajaju sadržaj može varirati. Individualni pristup igra važnu ulogu u nastavi njemačkog jezika u kontekstu rada sa učenicima sa posebnim potrebama ili poteškoćama u procesu učenju. Prilikom učenja njemačkog kao stranog jezika mogu se pojaviti poteškoće u učenju u obliku disleksije ili disgrafije, odnosno poteškoće u čitanju i pisanju na koje treba obratiti pažnju.

Personalizirano učenje je model usmjeren na učenika koji aktivno učestvuje u procesu učenja i podučavanja, jer je upravo učenik taj koji stvara, uređuje, realizuje i modificira vlastiti proces učenja. U okruženju personaliziranog učenja mogu varirati ne samo metode i dinamika rada, već i ciljevi za svakog učenika, s obzirom na to da ovakav princip rezultira najvišim stepenom znanja, tj. stvaralačkim ili kreativnim znanjem. Dešava se često da pojedini učenici samoinicijativno pripreme izlaganje na temu po želji, da odluče o projektu koji bi koristio procesu učenja njemačkog jezika, da donesu materijale koje su lično napravili, ili da koriste medije i društvene mreže za promišljanje o ulozi njemačkog jezika.

Takav pristup je neophodan u personaliziranom modelu, ali je teško izvodiv bez systemske podrške i kontinuiranog obučavanja nastavnika.

Visoka kvaliteta početnog obrazovanja nastavnika i trajno stručno usavršavanje otvaraju mogućnosti za upoznavanje sa raznovrsnim i inovativnim metodama i pristupima u učenju i podučavanju njemačkog jezika od kojih su preporučeni:

Komunikacijski pristup - ističe važnost komunikacijske funkcije jezika i potiče razvijanje komunikacijskih vještina kod učenika, a aktivnosti se često temelje na komunikaciji i radu u timu da bi se postigao najbolji mogući efekt u skladu sa preporukama savremene didaktike. Ovaj vid učenja se temelji na zadanom (metodom ilustracije i crtanja, rješavanje problemskih situacija, planiranje putovanja), pri čemu se poštuje princip primjerenosti uzrastu, grupi ili paru (igranje uloga (Rollenspiele), intervjui, debate, zadaci aktivnog slušanja, i sl.).

Integrirano učenje jezika i sadržaja ima za cilj razvoj jezičkih vještina i izradu sadržaja koji nisu sastavni dio samog njemačkog jezika, ali se obrađuju kroz njemački jezik, npr. integracija web alata, aplikacija, multimedija, itd.

Projektno učenje je zasnovano na iskustvenom učenju. Projektno učenje podrazumijeva timski rad i rad izvan učionice na različite teme (piramida prehrane, porodično stablo i sl.) i stvarne probleme (ekološka svijest, odlazak mladih iz BiH, ljudska prava, vršnjačko nasilje itd.). Potiče se samopouzdanje i kreativnost učenika, te odgovorno i samostalno donošenje odluka, a učenje jezika je često usputno umjesto krajnji rezultat.

Kooperativno učenje se odvija prema principu rada u paru ili u (heterogenim) grupama te se temelji na interakciji i razmjeni mišljenja i iskustava učenika. Stoga je potrebno kombinirati metode i pristupe u navedenom modelu. Aktiviranje svih čula, povezivanje fizičkog pokreta, govora i emocija (dijalozi, recitacija, pjesme itd.) neizostavni su i kod učenja i podučavanja njemačkog jezika.

Dramski odgoj i obrazovanje objedinjuje komunikacijske i alternativne metode podučavanja; npr. za metodu reagiranja cijelim tijelom važno je povezivanje fizičkog pokreta sa izgovorenim riječi, a upravo je pokret sastavni dio dramskih strategija u učenju stranog jezika (dijalog, pozorišne igre, pjesme, improvizacije, te strategije u radu na tekstovima ili lektiri).

Interkulturalno učenje potiče razvoj interkulturalne kompetencije na svim nivoima učenja jezika kroz kritičko promišljanje o sebi i vlastitoj kulturi, o drugom i drugačijem, a aktivnosti se često zasnivaju na stvarnim situacijama i temama (socio-kulturološke i jezičke norme/sličnosti i razlike, praznici i običaji, nenasilna komunikacija i rješavanje sukoba).

Kompetencijski pristup se temelji na operativnom znanju učenika, tj. na stavljanju njemačkog jezika u funkciju u stvarnim i različitim društvenim kontekstima (npr. telefonski razgovori, intervju za posao, odlazak u kupovinu, itd.).

Navedeni pristupi i metode se isprepliću, koriste u kombinaciji i u skladu sa svim navedenim faktorima kako bi se poticao cjelokupni razvoj učenika u nastavi njemačkog jezika, jer samo tako doprinose razvoju učenika i njihovom samoostvarenju.

Praktične metode i pristupi mogu poslužiti kao korisne smjernice koje podržavaju nastavnika u procesu podučavanja i potiču učenika u procesu cjeloživotnog učenja.

PK6 – Vrednovanje u predmetnom kurikulumu

Vrednovanje je proces kojim se nastavnicima obezbjeđuje stalno praćenje ostvarivanja postavljenih ciljeva učenja i podučavanja i odgojno-obrazovnih ishoda učenja, efikasnosti vlastitog podučavanja u toku nastavnog procesa i unapređivanje procesa učenja i podučavanja na osnovu dobivenih informacija. Učenicima se na osnovu povratne informacije omogućava prepoznavanje ostvarenosti ishoda učenja iz oblasti čitanja, pisanja, govora i slušanja na njemačkom jeziku, te u kojoj mjeri su razvili ključne kompetencije.

Elementi vrednovanja u predmetu Njemački jezik su razvijenost jezičko-komunikacijskih kompetencija, osposobljenost učenika za samostalno čitanje i razumijevanje tekstova na njemačkom jeziku, osposobljenost učenika za pismeno sporazumijevanje na njemačkom jeziku, digitalna i medijska pismenost te razvijenost svijesti o svojoj/različitim kulturama i tradicijama, odnosno znanja i vještine definisane odgojno-obrazovnim ishodima unutar oblasti koja se izučava. Na taj način se učenik motivira na samostalno učenje.

Tri su pristupa vrednovanju učeničkih postignuća: vrednovanje naučenog, vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje.

1. Vrednovanje naučenoga (najčešće odgovara sumativnom vrednovanju) jeste proces vrednovanja koji obuhvata procjenu nivoa postignuća učenika nakon određenog perioda učenja i podučavanja tokom ili na kraju školske godine. U nastavnim predmetima Njemački jezik, vrednovanje naučenog se može sprovesti na više načina, u zavisnosti od toga da li se stiče saznanje o nivou razvijene kompetencije ili usvojenosti pojedinačne vještine.

a. Vrednovanje nivoa razvijene jezičko-komunikacijske kompetencije nakon svake obrađene tematske cjeline ili grupe tematskih cjelina unutar koje/kojih su uvježbavane sve četiri vještine integrisano (npr. test određene tematike koji obuhvata zadatke iz čitanja, slušanja, pisanja i govora, a koji po pravilu rezultira ocjenom ili nekom drugom sumativnom odlukom).

b. Vrednovanje nivoa usvojenosti zasebne vještine koje se provodi nakon određenog vremenskog perioda podučavanja i uvježbavanja (npr. individualni test slušanja, test iz razumijevanja pročitane teksta, pismena zadaća na određenu temu i usmeno testiranje govora, a koji po pravilu rezultira ocjenom ili nekom drugom sumativnom odlukom).

c. Vrednovanje razvijenosti ključnih kompetencija koje se provodi direktno ili indirektno (npr. pisanje eseja uz korištenje literature, izrada projekta u svrhu izučavanja neke oblasti, grupno ili pojedinačno istraživanje teme uz izlaganje/prezentaciju ili neki drugi oblik kooperativnog rada učenika, korištenje informacijskih tehnologija za izradu zadataka itd.).

Korištenjem različitih načina vrednovanja povećavaju se šanse da se valjano procijeni učeničko postignuće (različite vrste i različiti nivoi) i da vrednovanje bude prilagođeno učenicima. U nastavi njemačkog jezika se po pravilu koriste testovi koji pokazuju napredak učenika, s obzirom na to da izolovani sumativni gramatički test nije dovoljno dobar pokazatelj razvijenih učeničkih kompetencija.

2. Vrednovanje za učenje (najčešće odgovara formativnom vrednovanju) odnosi se na proces vrednovanja koji kontinuirano prati tok učenja i podučavanja, pri tom ne mora rezultirati ocjenom, nego kvalitativnom informacijom o procesima učenja i podučavanja, kako za nastavnika tako i za učenika (pomaže nastavnicima da prilagode svoje podučavanje, a učenicima da prilagode svoj pristup učenju). Zadaci u svrhu formativnog vrednovanja mogu varirati od opservacijskih listova za nastavnike do kvizova i radnih listića za učenike u svrhu refleksije na gradivo, kao i različitih projekata ili prezentacija. Jedna od uloga nastavnika njemačkog jezika u učionici je i uloga posmatrača i procjenitelja, naročito u toku individualnih ili grupnih aktivnosti na času tokom

kojih nastavnik bilježi poteškoće ili pogreške koje se javljaju u toku upotrebe jezika ili primjene strategija slušanja, čitanja, pisanja i konverzacije. Nastavnik pažljivo prati rad i zalaganje učenika pri čemu posebno vodi računa o načinu na koji saopštava nedostatke i greške, jer povratna informacija treba da bude konstruktivna i motivacijska. Na osnovu zabilježenih podataka nastavnik procjenjuje efikasnost sadržaja i zadataka te shodno tome odlučuje o izboru budućih nastavnih materijala.

Pored sumativnog i formativnog vrednovanja, od posebne važnosti je i dijagnostičko vrednovanje. Dijagnostičko vrednovanje (inicijalno testiranje) se obično provodi na početku školske godine ili kada je nastavniku potrebna informacija o nivou usvojenosti ishoda prethodnih godina učenja i podučavanja njemačkog jezika (tematske cjeline ili oblasti). Dijagnostičko vrednovanje koristimo kako bi učenici prepoznali elemente njemačkog jezika sa kojima imaju poteškoće a nastavnici znali sa kojim kompetencijama, tj. znanjima, stavovima i vještinama započinju odgojno-obrazovni proces, šta se od osnovnih znanja eventualno treba ponoviti i na koje se vještine treba obratiti dodatna pažnja kako bi se razvile ključne kompetencije. Ne rezultira ocjenom, već povratnom informacijom o nivou postignuća (usmena ili pismena).

3. Vrednovanje kao učenje je savremeni pristup učenju, koji se temelji na ideji "cjeloživotnog učenja". To podrazumijeva aktivno uključivanje učenika tokom školovanja u procese samostalnog promišljanja, pamćenja, zaključivanja i planiranja učenja. Takav vid učenja i podučavanja zahtjeva stalnu podršku nastavnika dok se ne ostvari samostalni pristup učenju.

U predmetu Njemački jezik, nastavnik može poticati učenika na samorefleksiju i samovrednovanje svog rada na nekoliko načina:

Diskusijom – nastavnik potiče učenike da razgovaraju na času o poteškoćama na koje nailaze u različitim oblastima u njemačkom jeziku, što im može pomoći u postavljanju kratkoročnih i dugoročnih ciljeva u napredovanju na GER ljestvici te u odabiru različitih strategija koje pogoduju svakom učeniku zasebno.

Anketnim listićima – učenik ispunjava anketni listić u kojem bilježi svoje slabosti i poteškoće naspram određenih aspekata u jeziku (brojčano, opisno, plusom-minusom, i sl.). Anketu je poželjno uraditi nakon jednog ili više tematskih oblasti. Nerijetko, anketni listići ovog tipa se nalaze na kraju tematskih cjelina u udžbenicima Njemačkog jezika, a može ih kreirati i sam nastavnik.

Samoocjenjivanjem i vršnjačkim ocjenjivanjem – učenici se motivišu da ocjenjuju vlastite radove i radove drugih učenika na osnovu prethodno utvrđenih opisnih skala za vrednovanje, te daju povratnu informaciju u vidu usmenog ili pismenog komentara ističući kako segmente koji su uspješni (naročito) tako i segmente u kojima je potrebno poboljšanje. Vršnjačko ocjenjivanje posebno je korisno kad učenici rade na grupnim zadacima ili projektima. Kod samoocjenjivanja nastavnik bi trebao da razvija učeničku sposobnost samocjenjivanja, tako da učenici mogu samostalno pratiti i procijeniti vlastito napredovanje.

Vrednovanje postignuća ishoda produktivnih vještina govora i usmene komunikacije, te pisanja i pismenog sporazumijevanja mora biti usklađeno sa uzrastom učenika i godinom učenja jezika, odnosno nivoom znanja na kojem se učenik nalazi (A1, A2, B1, B2 u skladu sa GER-om).

Preporučuje se da se pokazatelji usvojenosti jezičko-komunikacijske komponente (vokabular i jezičke strukture, gramatika i gramatičke strukture te fonetske zakonitosti) prate i vrednuju formativno u toku nastave u cilju učenja, a da se njihova primjena u govoru i pisanju vrednuje sumativno u cilju razvijanja jezičko-komunikacijske, kreativno-produktivne, digitalne i drugih kompetencija.

Prilikom vrednovanja usvojenosti gramatičkih sadržaja ili novih riječi potrebno je voditi računa da se ovo provjeravanje ne vrši odvojeno od praktične upotrebe kada su učenici prisiljeni na mehaničko ponavljanje bez kontekstualizacije. Gramatika je sredstvo k cilju, usvajanje novih riječi također, a cilj je osposobiti učenike da

pismeno i usmeno komuniciraju na stranom jeziku, u skladu s njihovim uzrastom i odgojno-obrazovnim ishodima.

Kvaliteta vrednovanja učeničkih vještina i kompetencija iz njemačkog jezika zavisi od tipova zadataka tokom nastave i prilikom testiranja, a oni mogu biti direktne i indirektno namjene. Indirektni zadaci testiraju specifične vještine učenika npr. zadaci višestrukog izbora ili transformacije gramatičkih struktura. Iako ovaj tip zadataka pokazuje veću pouzdanost rezultata, ne oslikava uvijek autentičnu upotrebu jezika. Direktnim zadacima se testira konkretna vještina ili kompetencija, npr. komunikacijska vještina tokom usmenog izražavanja koje se testira. Ovaj tip zadataka se primjenjuje na govor, pisanje i slušanje u interakciji.

Svako vrednovanje i ocjenjivanje treba sprovoditi prema unaprijed utvrđenim i jasnim kriterijima, uz jasna obrazloženja, insistiranju na pozitivnim stranama učenja, motivisanosti i zalaganju učenika.

Zaključivanje ocjena iz predmeta Njemački jezik se vrši u skladu sa važećim Pravilnikom o vrednovanju, praćenju i ocjenjivanju učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo. Zaključna ocjena nije aritmetička sredina svih ocjena već se izvodi sintezom ocjena nastalih kontinuiranim vrednovanjem pokazatelja postignuća ishoda definisanih predmetnim kurikulumom. Za svaku oblast za svaki razred se definišu pokazatelji nivoa usvojenosti na skali od 1 (nedovoljan) do 5 (odličan). Zaključna ocjena se izvodi na osnovu ocjena iz slušanja, čitanja, pisanja, govora i komunikacije, domaćih zadaća, projektnih aktivnosti, aktivnosti na času i slično.

Za uspješno savladavanje njemačkog jezika bitno je poticajno okruženje u kojem su greške prihvaćene kao sastavni dio razvojnog procesa učenja stranog jezika, a funkcionalna upotreba jezika važnija od savršene tačnosti. Cilj je učenicima omogućiti osjećaj uspjeha u učenju njemačkoga jezika jer to potiče njihovu motivaciju za učenjem njemačkoga jezika tokom i nakon formalnog obrazovanja te spremnost na samostalan rad tokom procesa učenja. U centru nastavnog procesa je učenik, njegovi interesi, potrebe i sposobnosti kojima se prilagođava čitav nastavni proces, usmjerava ga se prema saradnji s drugim.

Profil i stručna sprema nastavnika

Osnovna škola - razredna nastava

Nastavu njemačkog jezika od I do V razreda devetogodišnje osnovne škole izvode nastavnici /profesori njemačkog jezika.

- Završen I (prvi) ciklus (dodiplomski studij) u trajanju od najmanje TRI, odnosno ČETIRI studijske godine, sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Bakalaureat/Bachelor;
- Završen II (DRUGI) ciklus (postdiplomski studij) sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem Doktor nauka;
- Završen II (Drugi) ciklus (postdiplomski studij) sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem Doktor nauka.

(U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati lica koja su završila prvi ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa do kraja 2020/2021. školske godine. Ova lica su obavezna završiti II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog zakona. U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati i lica koja su stekla VI stepen stručne spreme po predbolonjskom sistemu studiranja. Ova lica su obavezna doškolovati se, u roku od tri godine, od dana donošenja programa doškolovanja. – Član 16. dopune člana 121. Sl.novine br. 33/21)

Osnovna škola – predmetna nastava

Nastavnik predmetne nastave ima visoku stručnu spremu i izvodi nastavu od VI do IX razreda a nastavu može izvoditi i u V razredu na osnovu odluke direktora. Određene predmete izvodi i u I, II, III, IV razredu u skladu s nastavnim planom i programom koji reguliše profil i stručnu spremu nastavnika za taj predmet.

Nastavu u osnovnoj školi izvode osobe sa završenim VI ili VII stepenom stručne spreme, kao i osobe sa završenim I (prvim) ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa u trogodišnjem trajanju, sa najmanje ostvarenih 180 ECTS bodova odgovarajućeg (nastavničkog) smjera i stečenim zvanjem: nastavnik, odnosno profesor, odnosno bakalaureat/bachelor. (U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati lica koja su završila prvi ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa do kraja 2020/2021. školske godine. Ova lica su obavezna završiti II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog zakona. U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati i lica koja su stekla VI stepen stručne spreme po predbolonjskom sistemu studiranja. Ova lica su obavezna doškolovati se, u roku od tri godine, od dana donošenja programa doškolovanja. – Član 16. dopune člana 121. Sl.novine br. 33/21)

- Završen I (prvi) ciklus (dodiplomski studij) u trajanju od najmanje TRI, odnosno ČETIRI studijske godine, sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Bakalaureat/Bachelor
- Završen II (drugi) ciklus (postdiplomski studij) sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem Doktor nauka
- Završen II (Drugi) ciklus (postdiplomski studij) sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem Doktor nauka.

Srednja škola - gimnazija

Općeobrazovnu, stručno-teorijsku, praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada, u srednjoj školi izvode lica:

- Sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora, ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko- didaktičnom grupom predmeta,
- Sa završenim II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičnom grupom predmeta.
- završen II (Drugi) ciklus (postdiplomski studij) sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem Doktor nauka.
- završen najmanje VII stepen stručne spreme sa zvanjem profesora

Srednja škola za stručno obrazovanje i obuku – tehničke i stručne škole

Općeobrazovnu, stručno-teorijsku, praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada, u srednjoj školi izvode lica:

- Sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora, ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko- didaktičnom grupom predmeta,
- Sa završenim II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičnom grupom predmeta.
- Završen II (Drugi) ciklus (postdiplomski studij) sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem Doktor nauka.
- završen najmanje VII stepen stručne spreme sa zvanjem profesora